

Samoupravni sporazum o odnosih med temeljnimi organizacijami združenega dela

Samoupravni sporazum med drugim določa združitev in bodoče odnose med tovarno avtopnevmatike, tovarno tehničnih izdelkov in organizacijo skupnih služb, določa medsebojne odgovornosti in odnose medsebojnega poslovanja v skupnem podjetju. V organizaciji skupnih služb so deli skupnih služb in skladišča, zunanja organizacija prodaje in vzdrževalna ter energetska dejavnost, ki se bodo v naslednjem letu organizirali kot nove temeljne organizacije združenega dela.

Samoupravni sporazum pa predstavlja tudi statutarni akt podjetja in bo zato po sprejetju razmnožen in izročen vsakemu delavcu podjetja.

Temeljne organizacije združenega dela s tem sporazumom tudi določajo skupne cilje, po katerih se bodo pri svojem poslovanju in samoupravnem odločanju obvezno ravnale:

a) skladen razvoj organizacijskih, samoupravnih in družbeno-ekonomskih odnosov v vseh TOZD, ki temelje na že sprejetih statutarjih predpisih TOZD in na skupaj dogovorjeni poslovni politiki;

b) skupno gospodarsko načrtovanje in s tem podpiranje vsake TOZD v prizadevanjih za povečanje njenega dohodka in osebnega dohodka delavcev, ki bodo rezultat osvajanja nove tehnologije, hitrejšega prilagajanja tržnim razmeram, izboljšanja produktivnosti in ekonomičnosti poslovanja ...;

c) krepitev položaja SAVA pri izpolnjevanju pogodbenih obveznosti in uspešnem sodelovanju z inozemskimi partnerji pri izgradnji nove avtopnevmatike in proizvodnji avtopnevmatike ter uspešno nadaljnje vključevanje vsake TOZD v mednarodno delitev dela;

d) združevanje razpoložljivih sredstev TOZD za skupno financiranje razvojnih programov, za zagotavljanje likvidnosti in morebitno medsebojno kreditiranje tekočih potreb TOZD;

e) združevanje razpoložljivih sredstev TOZD za skupno solidarnostno financiranje sanacijskih programov TOZD, ki bi jo bilo treba sanirati;

f) zagotavljanje enakega materialnega in socialnega položaja delavcev v vseh TOZD ob enakih rezultatih dela in enakih merilih samoupravnega sporazuma in pravilnika o delitvi dohodka in osebnega dohodka;

g) solidarnostno združevanje sredstev TOZD za zagotovitev najmanj kalkulativnih osebnih dohodkov delavcem TOZD, ki iz objektivnih razlogov tega sami ne bi mogli doseči (po samoupravnem sporazumu KOD z dodatki);

h) solidarnostno združevanje dela sredstev TOZD za skupne potrebe delavcev vseh TOZD, da se jim zagotovi enake možnosti pri reševanju njihovih stanovanjskih problemov.

Posamezna poglavja samoupravnega sporazuma vsebujejo naslednje:

poglavje A. obravnava družbeno delitev dela med temeljnimi organizacijami združenega dela in s tem določa njihov organizacijski položaj, njihovo odgovornost za svoje in medsebojno usklajeno poslovanje, način vodenja organizacijskih postopkov in vodilna delovna mesta, ki se bodo obvezno razpisovala vsake štiri leta (to so delovna mesta pomočnikov direktorjev temeljnih organizacij združenega dela, vodij strokovnih in proizvodnih oddelkov temeljnih organizacij združenega dela in vodij strokovnih služb organizacije skupnih služb).

poglavje B. določa družbeno-gospodarski položaj temeljnih organizacij združenega dela in njihova bodoča poslovna razmerja. Po določilih o razporeditvi družbenih sredstev med njimi, kar je razvidno iz začetnih bilanc vsake temeljne organizacije združenega dela, sledijo določila o upravljanju sredstev temeljnih organizacij združenega dela in skladih temeljnih organizacij združenega dela, s katerimi samostojno razpolagajo: to so poslovni sklad, rezervni sklad in sklad skupne porabe.

Določila o združevanju sredstev med temeljnimi organizacijami združenega dela pa v podrobnostih določajo naslednje:

1. a) medsebojno obravnavanje namenskih kreditov za financiranje posameznih investicijskih projektov;

b) vlaganje sredstev v drugo temeljno organizacijo združenega dela za financiranje določenih investicijskih projektov, pri čemer je udeležba pri dobičku sorazmerna skupno vloženim sredstvom;

c) medsebojna odobravanja kreditov iz rezervnega sklada za financiranje potreb po 30. členu;

d) oblikovanje skupnega kreditnega sklada za stanovanjsko izgradnjo, v katerega namensko vlagajo sredstva iz sklada skupne porabe;

e) medsebojno obravnavanje dolič, kadar neka temeljna organizacija združenega dela zaradi splošnih gospodarskih in institucionalnih pogojev sama ali s pomočjo kreditov ni sposobna premostiti svojega gospodarskega položaja, sredstva pa so ji potrebna za prekvalifikacijo in uresničevanje drugih pridobljenih pravic delavcev take TOZD.

2. Med določili o ugotavljanju celotnega dohodka in dohodka temeljnih organizacij združenega dela je pomembno določilo, da glede delitve dohodka za vse temeljne organizacije združenega dela veljajo določila samoupravnega sporazuma gumarske industrije Slovenije o merilih za delitev dohodka in osebnih dohodkov.

3. Zadnji del tega poglavja vsebuje določila o gospodarskem načrtovanju, pri čemer naj se v bodoče obvezno upošteva takšna metodologija, da bo vsak načrt sestavljen iz podrobno razdeljenega poslovnega in socialnega dela, ki naj v medsebojni odvisnosti pokaže, kaj lahko dosežemo na gospodarskem in socialnem področju v določenem poslovnem obdobju.

V poglavju C so določila o organizaciji samoupravljanja skupnih zadev temeljnih organizacij združenega dela v podjetju. Pri tem so zbrana najvažnejša določila o položaju delavca in delovnih skupin, kar smo sprejeli s statutarjem.

SLIKA SPODAJ

Podpis samoupravnega sporazuma je bil svečan dogodek tega leta. Poleg predstavnikov TOZD, družbeno-političnih organizacij in samoupravnih organov, so bili navzoči tudi predsednik občinske skupščine Kranj Slavko Zalokar, predsednik občinskega sindikalnega sveta Stane Božič, podpredsednik republiškega odbora sind. delavcev industrije in rudarstva Srečko Mlinarič, Peter Toš, strokovni sodelavec FPVNS idr.

Samoupravne sporazume so podpisali predsedniki delavskih svetov: TAP Franc Sirc, TTI Janez Bohorič ter vršilci dolžnosti direktorjev TOZD Viljem Žener ter Lev Premru.

Za podjetje Sava sta samoupravne sporazume podpisala predsednica delavskega sveta podjetja Zdenka Jurančič ter direktor podjetja Janez Beravs.

tarnim predpisom že v razpravi v začetku novembra letos.

Po tem predpisu so določeni tudi organi upravljanja podjetja, in sicer:

a) delavski svet podjetja, ki bo sestavljen iz po osemčlanske delegacije vsake temeljne organizacije združenega dela;

b) kolektivni izvršilni organi:

— poslovni odbor vlagatelj sredstev SAVA-SEMPERIT,

— odbor za program in razvoj podjetja,

— nadzorni odbor domačih vlagatelj sredstev,

— odbor za informiranje delavcev,

— notranja arbitraža;

c) individualni izvršilni organ, to je direktor podjetja.

Poglavje D našteva družbeno-politične organizacije v podjetju: zvezo komunistov, zvezo sindikatov, zvezo borcev in zvezo mladine. Podrobnejša določila pa se nanašajo na pogoje dela in način izpolnjevanja skupnega programa zveze komunistov in sindikata, pri čemer naj sindikat v vsaki temeljni organizaciji združenega dela in njenem organizacijskem delu deluje kot sestavni del samoupravljanja in uveljavljanja pravic delavcev v tej zvezi.

Poglavje E vsebuje določbe o podjetju SAVA in položaju temeljnih organizacij združenega dela v njem. Podrobna določila se nanašajo na ustanavljanje novih, spajanje drugih in izločanje obstoječih temeljnih organizacij združenega dela. Pri tem so izredno važna določila o pogojih ustanavljanja in izločanja, pri katerih v nobenem primeru ne more biti prizadet interes temeljne organizacije združenega dela ali podjetja kot celote, ki so ta sporazum sklenila.

Poglavje F določa najprej sporazumno in potem arbitražno reševanje sporov med temeljnimi organizacijami združenega dela, če se ne bi ravnali po določilih sklenjenega sporazuma in sprejetih gospodarskih načrtov. V tej zvezi so tudi določeni ukrepi za obvezno povračilo škode ali celo odpoved tega sporazuma temeljnih organizacij združenega dela, če se po njem ne bi ravnali.

Zadnje poglavje določa, da s sprejetjem tega sporazuma preneha veljati statut podjetja z dne 6. januarja 1970.

Srečno 1973!

Ob koncu leta ugotavljamo, da smo kljub težjim pogojem poslovanja dosegli zadovoljive gospodarske rezultate. Konec leta pričakujemo s pozitivnim zaključnim računom.

Novo leto začnemo v še ostrejših pogojih poslovanja zaradi številnih ukrepov, da se izboljša stanje v gospodarstvu in da se poveča likvidnost podjetij nasploh. Za razmere v našem podjetju pa bo odločilno še to, da začnemo poslovati v novih organizacijskih in samoupravnih pogojih, ki temelje na uresničitvi delavskih samoupravnih ustavnih admajev in ustanovitvi prvih temeljnih organizacij združenega dela.

Upoštevajoč vse to in še posebej program skupnih akcij družbeno-političnih organizacij v zvezi s Titovim pismom upravičeno pričakujemo, da bodo vsi delavci z združenimi močmi tudi v prihodnjem letu dosegli ugodne gospodarske rezultate.

S tem želimo vsem v Savi in tudi vašim najdražjim uspešno, srečno in zdravo novo leto 1973.

predsednik delavskega sveta podjetja
predsednik delavskega sveta TAP
predsednik delavskega sveta TTI
predsednik delavskega sveta OSS
sekretar komiteja konference ZK
predsednik aktivna ZB
predsednik mladinske organizacije
predsednik sindikalne organizacije
direktor podjetja
direktor TAP
direktor TTI

Kaj in kako delajo naši vzdrževalci

Kdo od nas še ni slišal pikre na račun naših sodelavcev — vzdrževalcev? Kar prevečkrat radi pogodrnjamo na njihov račun. Mnogim se nekako zdi, da smo le gumarji potrebni in koristni. Kakšna zmot. Ko boste prebrali tale članek, bo marsikdo od nas sodil drugače.

Niso me pripombe navedle k pisanju tega sestavka. Tudi v uredništvu delamo napake in ena teh je, da smo doslej o vzdrževalcih premalo pisali.

No, poklical sem Antona Božiča, diplomiranega inženirja strojništva in ga prosil za razgovor. Rad je pristal. Želel je, naj povem le, kaj bi Savčane zanimalo in čez nekaj dni sem imel članek. Prijetno presenečen se mu tu zahvaljujem.

Problematika servisne službe

Delavci servisne službe se vsakodnevno srečujemo pri svojem delu s kopico problemov, ki jih moramo v večini primerov takoj rešiti. Trudimo se, da bi bilo čim manj vprašanj, na katera ne bi bili pripravljeni. To nas je vodilo

rezervne dele in kalupe v vrednosti 3.300.000 din.

— Obe TOZD oskrbovali s potrebnimi energetskimi viri in opravljali transportne storitve, vzdrževati sanitarije in dvorišča.

— V projektivnem in konstrukcijskem oddelku (energetika in vzdrževanje) smo izdelali več elaboratov in projektov za nove ob-

glavic takomenovani »padalci«. Za boljše razumevanje naj opišem primer:

V pripravo prihiteli naročnik dela z nujnim naročilom, ki mora biti takoj izvršeno. V takih primerih je potrebno angažirati velik krog delavcev, ki pa so zaposleni z rednimi deli; istočasno pa se angažirajo že zasedene kapacitete strojev. Logična posledica tega je, da se prekine redni, normalni potek dela; s tem pa se seveda premaknejo tudi terminski plani. Prav tako je posledica takega »padalstva« nesinhroniziranost posameznih delovnih operacij, poveča se mrtvi čas in s tem število nadur. Povsem logično je, da je tak »padalski« izdelek občutno dražji kot enak, izdelan v normalnih pogojih.

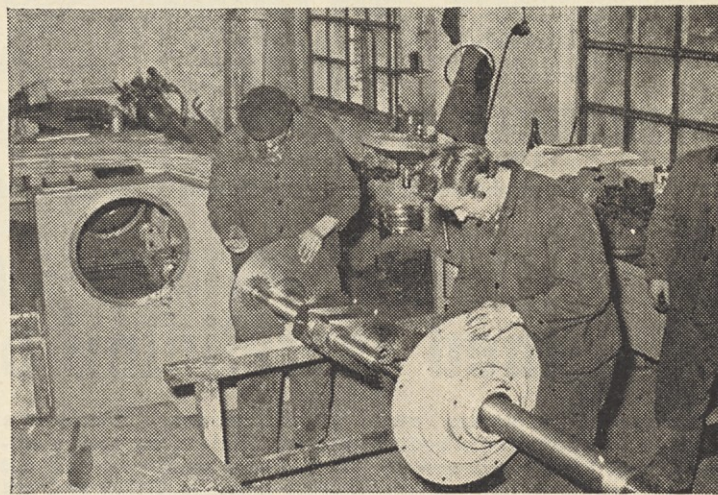
Znano nam je, da marsikdaj drugače ne gre in da so visoki stroški izdelave malenkostni v primerjavi z izgubami, ki bi lahko nastale, če tako »padalsko« naročilo ne bi bilo takoj izvršeno.

Z dobro organizacijo pa bi se vsekakor moralo napraviti pri naročanju nujnih primerov več reda in obseg le-teh zmanjšati na minimum.

Pri popravilih strojev opažamo, da so stroji in pripadajoče naprave slabo čiščeni, zaradi česar se zmanjšuje njihova življenjska doba.

Z razširitvijo proizvodnih obratov so postale obstoječe delavnice premajhne. V zazidalnem načrtu Save je predvideno tudi mesto za zidavo novih delavnic. Za nove delavniške prostore smo izdelali le-gopis strojev in oddelkov (delavnica bi bila skupna tako za mehanično in elektro stroko; nadalje se predvidevajo tukaj tudi skladišni prostori in oddelek za vodstvo in pripravo dela). V investicijskem planu za leto 1973 smo predvideli denarna sredstva za začetek gradnje.

Zaradi težav pri oskrbovanju obstoječih obratov z energijo in nezadostne kapacitete energetskih naprav za planirano razširitev obratov v okviru Save, bo pričel v

V servisni službi so naredili kompletan konfekcijski stroj.

januarju 1974 obratovati nov parni kotel, ki bo dajal 40 Mp pare na uro pri tlaku 80 atn s potrebno pripravo vode in skladiščenjem mazuta. Predvidoma po letu 1975 bomo postavili drugi kotel, ki bo imel enake — podobne kapacitete kot prvi, kakor tudi turboagregat moči 7 MW za proizvodnjo električne energije.

Tudi v transportu imamo težave. Največje preglavice nam povzročajo vozila, ki so dotrajana in so zaradi tega največkrat v pravilu.

Z razširitvijo tovarne bomo morali povečati tudi interni transport. V ta namen bomo morali skupaj s tehnično službo izdelati čim prej projekt organizacije notranjega transporta za daljše obdobje.

Veliko dela in časa bi nam prihranil tudi direktni prevoz vagonov iz železniške postaje v tovarno, dokler ne dobimo direktnega industrijskega tira. Poskus direktnega prevoza vagona smo že napravili; ta pa je pokazal ugodne rezultate.

V novo ustanovljenih delovnih skupinah in na rednih, tedenskih sestankih vodij delovnih skupin razpravljamo o vsej tej problematiki, ki jo skušamo čim uspešneje reševati sami in s pomočjo skupnih strokovnih služb in obeh TOZD. Poleg te problematike razpravljamo v delovnih skupinah tudi o boljših pogojih dela, boljših medsebojnih odnosih in o socialni problematiki.

Ob koncu leta želi servisna služba celotnemu kolektivu Sava srečno in uspešno novo leto 1973

Volitve v organe upravljanja

V petek, 15. decembra, smo izvolili člane samoupravnih organov.

Po reorganizaciji podjetja oziroma ob formiranju temeljnih organizacij združenega dela so v obdobju julij — december delali še prejšnji samoupravni organi. To je bilo poskusno obdobje delovanja temeljnih organizacij združenega dela. S 1. januarjem 1973 pa je reorganizacija tudi uradno potrjena, med TOZD pa je bil 16. decembra podpisan samoupravni sporazum (o njem bomo pisali prihodnjik). TOZD TAP, TOZD TTI in OZD OSS (organizacija združenega dela skupnih služb) imajo vsak svoj delavski svet (DS TOZD TAP, DS TOZD TTI in DS OZD OSS).

V informatorju smo že objavili vse rezultate volitev, za širši krog bralcev pa objavljamo v glasilu člane delavskega sveta podjetja.

Delegacija TOZD TAP

Za 1 leto

Kopač Ludvik
Markovič Jože
Prislan Franci
Vizovišek Emil

Za 2 leti

Krek Pavel
Sirc Franc
Skrbiš Peter
Zorc Marjan

Delegacija TOZD TTI

Za 1 leto

Bradač Albin
Klemenčič Jože
Onišak Anton
Sirc Jože

Za 2 leti

Jurjele Franc
Lah Vlado
Rančov Pavla
Zumer Franc

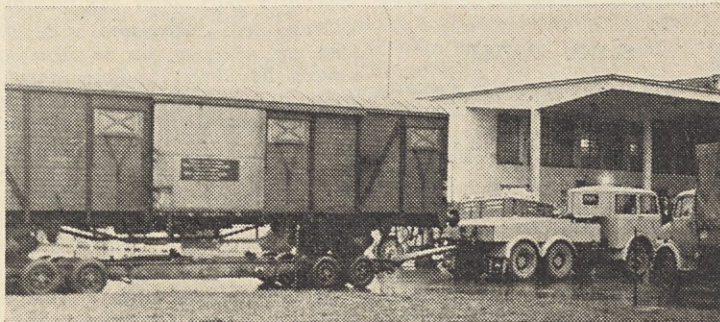
Delegacija OZD OSS

Za 1 leto

Golob Janez
Klemenčič Tine
Oman Franc
Slapar Francka

Za 2 leti

Jurančič Zdenka
Mikulič Branko
Planinšek Alojzija
Tolar Janez

V sestav servisne službe sodijo zdaj tudi prevozi materiala. Na sliki je očitno, da fantje ne čepijo v pisarnah, ampak iščejo najboljše možnosti modernega transporta.

Pismo iz proizvodnje

V uredništvo je prispelo drobno pismo. Piše nam sodelavka D. M. Takole pravi:

»Delam v velopenvmatikarni pri velozračnicah. Pri nas v glavnem delajo dekleta v svojih haljah. Pravijo, da so tovarniške halje prevroče. Delno se strinjam z njimi, dodam pa naj še svoje mnenje: tovarniške halje se pri pranju zelo skrčijo, a le na dolžino, sicer pa so preširoke.

Predlagam, da bi tovarna dala blago za delovno obleko in naj si jo da vsak sam narediti.

Menim, da tako, kot je zdaj — v oddelku dela dvajset deklet in prav toliko je barv — ne zgleda prav lepo!«

Doroteja, vaše pismo objavljam, obenem pa sem ga dal varnostnemu inženirju Rudiju Nadiževcu. Njegov odgovor tudi objavljam.

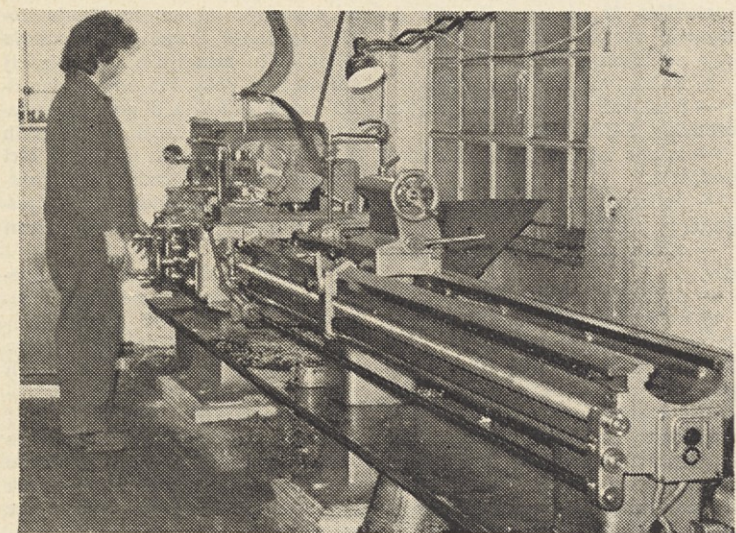
»Strinjam se z opozorilom delavke glede tega, da so halje v poletnem času vroče, da niso izdelane po merah in vem tudi, da so barve delovnih halj različne. Vendar, kako problem v celoti rešiti,

ne vem. Menim, da bi bilo brezsmiselno pripeljati krojača v tovarno in delati halje po merah. Vsi vemo, da se vsak tekstil, ko ga operemo, več ali manj skrči. V kolikor bi hoteli za poletne mesece imeti lažje halje, bi to pomenilo, da bi morali izdelati dvojne, to pa je razumljivo, precej povečan strošek. Nadaljnji predlog, da bi se razdeljevalo namesto halj kar blago, trdim, da ni sprejemljiv, ker bi bila potem mnogo boljše oblike dajanja nadomestila za delovne halje v obliki osebnih dohodkov.

Nazadnje pa naj omenim še to, da se v varstvenem smislu kot osebna zaščitna sredstva šteje le tista sredstva, ki preprečujejo poškodbe ali poklicne bolezni. V tem primeru halje delavk (prav tako vse halje, ki jih nosijo uslužbenici) niso zaščitna sredstva, ampak delovna sredstva, ker ne varujejo našega zdravja, pač pa naše obleke.

Hvala in oglasite se še!

Urednik

Včasih se naši fantje mehanične delavnice lotijo tudi nalog, ki niso enostavne ali pa nam jih drugod sploh nočejo narediti

k temu, da vsa dela v okviru možnosti planiramo za določeno časovno obdobje in naprej.

Po reorganizaciji podjetja vključuje servisna služba tri delovne enote:

— VZDRŽEVANJE, ki združuje vse delavnice skupaj s pripravo in skladiščem,

— ENERGETIKA, ki združuje projektivo in kotlovnico,

— AVTOPARK, ki združuje transport in higiensko skupino.

Tako je servisna služba izvajalec del, opravlja transportne usluge in dobavlja potrebno energijo za obe tovarni in je obenem tudi koordinator vzdrževalnih del med posameznimi temeljnimi organizacijami združenega dela.

Navedem naj nekaj najvažnejših del, ki smo jih izvršili v letošnjem letu:

— Dokončno smo preselili še uporabne stroje iz obrata I v obrat II in IV. Nekaj teh strojev smo popravili in montirali na nova mesta.

— Izdelali smo nove instalacije za paro, vodo, zrak in elektr. instalacije v obratu IV in zamenjali stare, neuporabne z novimi.

— Preselili smo oddelek lepil in premazovalnice iz obrata I in ga uredili v obratu IV. Rekonstruirali smo odelek za umetno usnje.

— V velopenvmatikarni smo montirali 10 novih preš, jih usposobili za delo in preuredili parno instalacijo. V valjarni smo podaljšali verižni transporter.

— Očistili smo transformatorske postaje v obratu II in IV.

— Popravili smo šamotne obloge v vseh parnih kotlih, kemično smo očistili dva parna kotla in več vulkanizacijskih kotlov ter jih pripravili za inšpekcijski pregled.

— Po zapisnikih oddelka za tehnično in zdravstveno varstvo smo opremili stroje z dodatnimi napravami.

— Opravili smo nekaj večjih popravil na štirivaljčnem kalandru, na mikserju RSVDE 140, na prešah za veloplašče in zračnice. Nadalje smo popravljali reduktorje, kalupe, orodja, elektro instalacije, zgradbe, transportna sredstva ipd. Poleg teh popravil smo v delavnicah izdelali naprave, nove stroje,

Drago Smodiš

dipl. inž., vodja tehnološke priprave proizvodnje

Predvsem v poslovnih pogovorih vodnji, tehnologiji, kakšni so na pogosto slišimo trditev: sodelovanje s Semperitom je zelo zadovoljivo! Toda, kakšen obseg je to sodelovanje doseglo v proizvodnji, tehnologiji, kakšni so načrti za prihodnje, pa prav gotovo mnogi ne veste. Iz teh razlogov sem za razgovor prosil dipl. inž. Draga Smodiša.

1. Od podpisa dogovora s Semperitom o poslovno tehničnem sodelovanju je poteklo 5 let. Povejte, prosim, v kakšni obliki in obsegu je doslej ta dogovor realiziran: — v proizvodnji, — v strokovnem sodelovanju.

Pogodba o poslovno tehničnem sodelovanju s Semperitom, ki je bila podpisana leta 1967, je potekla letos, julija meseca. Zaradi dosedanjih izredno zadovoljivih rezultatov in zaradi obojestranskega interesa smo se odločili za nadaljnje sodelovanje, in to na tak način, da smo ustanovili delovno enoto Sava-Semperit, ki jo gradimo s pomočjo skupnih vlaganj.

Prvotna petletna pogodba je sestavljena pravzaprav iz dveh delov, iz:

- proizvodne pogodbe in
- pogodbe o tehnični pomoči.

Drago Smodiš — naš sogovornik

Po proizvodni pogodbi je Sava izdelovala pnevmatiko po naročilu Semperita in z njegovimi surovinami ter je dobila plačano le uslugo predelave. Kasneje pa, ko smo že povsem osvojili Semperitovo tehnologijo, pa smo plašče izdelovali iz lastnih surovin ter smo tako dobili plačano polno vrednost izdelka. V zadnjih treh letih smo na ta način izdelali nekaj stotisoč plaščev z imenom Semperit — Made in Jugoslavija, ki so jih poslali za prvo opremo najbolj renomiranim proizvajalcem avtomobilov v Evropi.

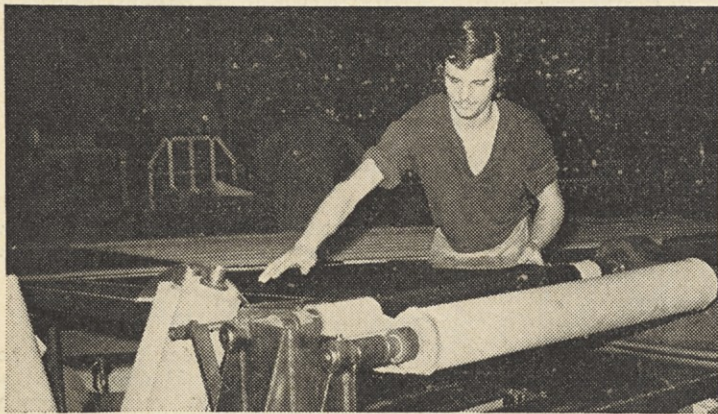
Pogodba o tehnični pomoči je predvidevala:

- prodajo vseh tehnoloških dokumentov,
- prakso fizičnih delavcev,
- izpopolnjevanje strokovnih delavcev,
- pomoč pri reševanju problemov na mestu samem.

Moram reči, da je izvajanje pogodbe teklo zelo lepo. Že v decembru 1967 smo prevzeli vso najnujnejšo tehnološko dokumentacijo, v avgustu naslednjega leta pa smo pričeli že redno proizvajati plašče po Semperitovi tehnologiji. Na tem mestu naj ne pozabimo omeniti velike racionalizacije, ki smo jo dosegli na podlagi Semperitove dokumentacije pri skrajšanju vulkanizacijskih časov. Leta 1968 smo tudi formirali skupino 20 delavcev, ki je odšla na strokovno usposabljanje v Semperit za 6 mesecev in ki je kasneje znatno pripomogla pri hitrejšem osvajanju nove tehnologije.

Istega leta smo tudi izdelali podroben program izpopolnjevanja strokovnih delavcev v Semperitu. Po tem programu je imelo 16 naših strokovnjakov priliko spoznati delo v Semperitu ter dobiti od svojih avstrijskih kolegov odgovore na vse probleme in nejasnosti. Naši strokovnjaki so imeli priliko tudi kasneje vsak trenutek obiskati Semperit ter rešiti določene probleme, ki so se pojavljali pri prenašanju oziroma adaptaciji tehnologije.

Njihovi prizadevnosti je pripisati dejstvo, da pomoč na licu mesta s strani Semperita, ki bi bila seveda precej dražja, ni bila potrebna niti v enem samem primeru. Vse tehnične potankosti so uspeli uvesti le na podlagi lastnih opažanj in v Semperitu prejete dokumentacije.

Tudi disciplinirano delo delavcev v proizvodnji je veliko pripomoglo k uspešnemu sodelovanju

mladi o sebi

Konferenca mladinske organizacije Sava

V Domu JLA je bila v petek, 8. decembra 1972, redna volilna konferenca mladinske organizacije Sava. Konferenco je pričel dosednji predsednik Štefan Zrinski in predlagal delovno predsedstvo konference, ki je bilo soglasno izvoljeno: Bogataj Peter, predsednik

le zaradi tega, ker nas je samo »peščica« od tisoč, kolikor jih predstavljamo. Pred dvema letoma sem si zadal nalogo, da aktiviramo čim širši krog mladih in ravno tukaj nismo uspeli. Slučaj je hotel, da naša konferenca soupada s 3. sejo konference ZKJ o

Osredotočenost ob razpravi na mladinski konferenci

in Strmečki Silva ter Valentar Stane, člana.

Iz poročila o dosedanjem delu je lahko ugotoviti, da smo na nekaterih področjih naredili izredno veliko, marsikatero nalogo pa smo morali opustiti zaradi nezainteresiranosti mladih.

Po razrešnici prejšnjim članom konference in njenih organov je bila na vrsti volitev predsednika in sekretarja mladinske organizacije ter predsednikov komisij.

Medtem pa je dosednji predsednik mladinske organizacije Sava tov. Štefan Zrinski prebral referat in poročal o zadevah in težavah, s katerimi se je srečaval v svoji mandatni dobi. Kot najbolj pereč problem je tov. Zrinski poudaril še tole: Vse preveč je mladincev, ki so samo po letih in s knjižico naši člani. Svoje interese — pozitivne, pa ne znajo oziroma nočejo uveljaviti v delu družbe, kot je naša organizacija. Naših interesov ne moremo uveljaviti

mladih in njihovi vlogi v samoupravnih socialistični družbi. Tudi mi smo se dogovarjali z našo organizacijo ZK o skupnih ciljih. Kot vodilno silo v naši družbi smo jo prosili za pomoč. ZK je

Sklepe, ki so jih sprejeli mladi na svoji konferenci bomo objavili prihodnjič

V okviru našega sodelovanja smo organizirali tudi nekaj izredno uspešnih predavanj, katere so pripravili Semperitovi strokovnjaki.

2. Je bilo pri tem veliko težav, katere, zakaj in kako ste jih odstranjevali na obeh straneh?

Lahko trdim, da težav skorajda ni bilo; zato se imamo zahvaliti na eni strani relativno majhni oddaljenosti obeh podjetij, kar je omogočalo hitro reševanje vseh problemov, na drugi strani pa našim delavcem, ki obvladajo nemški jezik. Povedati moram, da se je zdelo sodelavcem Semperita skoraj neverjetno, da skoraj vsi naši ljudje razumejo, povečini pa tudi govorijo njihov jezik. To in pa dejstvo, da je pogodba zelo precizno urejala vse potankosti naših medsebojnih odnosov, je verjetno tudi odgovor, zakaj do težav skoraj ni prišlo.

3. Letos je bila podpisana pogodba o Semperitovih vlaganjih v Savo. Bo sodelovanje vedno obširnejše, kakšno oziroma kolikšno?

Pogodba, podpisana letos julija med Savo, Semperitom in IFC, je samo logično nadaljevanje stare pogodbe, seveda z novimi cilji in v novi obliki. Sedanja pogodba je usmerjena predvsem k proizvodnji radialne pnevmatike, medtem ko je stara pogodba obsegala le izpopolnitev tehnologije za izdelavo diagonalne pnevmatike. Oblike sodelovanja so sedaj drugačne, rekel bi še ožje in pristnejše od dosedanjih, večja pa je tudi naša odgovornost, saj gre v tem primeru za nova vlaganja ogromnih sredstev, ki jih bo treba vrniti kreditorjem. Ne bo odveč, če povem, da je tudi po novi pogodbi omogočeno našim delavcem iz proizvodnje in strokovnim službam izpopolnjevanje v Semperitovih obratih v Traiskirchenu. Prav ta čas se nahaja tam prva skupina naših konfektionerjev, te dni pa pričakujemo njihov povratek v upanju, da so se priučili vseh večšim izdelavam radialnih plaščev. Prav tako je odpotovala v Semperit tudi še zadnja skupina strokovnih delavcev, s čimer bo zaključen prvi krog strokovnega izpopolnjevanja na področju radialne pnevmatike. Intenzivno sodelovanje pa obstaja tudi na ostalih področjih, kot npr. pri načrtovanju nove tovarne, pri izboru najustreznejših strojev in naprav, pri planiranju proizvodnih stroškov in proizvodnje in ne nazadnje pri prodaji plaščev na tujih tržiščih, kar je za nas še posebej važno zaradi zagotovitve zadostnega priliva deviznih sredstev.

J. S.

sprejela na svoji seji sklepe, ki bi nam še kako dobro služili v našem delu. Od takrat pa je minilo že nekaj mesecev in upam, da bo sodelovanje kmalu bolj uspešno.

Opozoril je še na idejnopolično usposabljanje mladih. Povedal je, da pri nas še mnogo premalo pozornosti posvetijo temu, tako da mnogi mladi ne vedo niti osnovnih stvari o naši samoupravni družbi, kako naj potem delajo na političnem področju.

V razpravi je prvi sodeloval tov. Bavdek Boris, predsednik občinske konference ZMS Kranj, in pozdravil prisotne ter podal nekaj misli o nadaljnjem delu in možnostih, ki jih imamo za delo ravno sedaj po 3. seji konference ZKJ.

Mile Milivojevič je mlade pozdravil v imenu sindikalne organizacije. Omenil je, da je mladina del sindikata in da je zaradi tega ustanovljena komisija pri ZK, ki bo izdelala program dela z mladino. Povedal je, da je pri nas mladinska organizacija zelo aktivna in sodeluje pri vseh odločitvah v podjetju. Mladi naj bi se v bodoče bolj angažirali v svojih delovnih skupinah, ki bodo mnogo prispevale pri kreiranju politike tovarne. Organizirana so predavanja z različnimi temami (za ZK so obvezna), na katere naj bi mladinska organizacija poslala čim več svojih članov. Povedal je tudi, da si moramo prizadevati, da v vrste ZK vključimo čim več mladih.

Tov. Ravnikar in tov. Veličkovič sta kritično spregovorila o organizaciji konference in o tem, da so bili predlogi za predsednika prepozno pripravljene, tako da mladinski aktivni niso mogli razprav-

ljati o njih. Tov. Ravnikar je še opozoril na fluktuacijo. Menil je, da bi se morala mladinska organizacija bolj posvetiti delu z novosprejetimi mladinci in mladinkami. Oba sta spregovorila tudi o stanovanjskih problemih. Tov. Veličkovič pa še o nedisciplini.

Zdenka Jurančič, predsednica delavskega sveta Sava, je opozorila na volitve in na to, da se morajo mladi potruditi, da bodo imeli ustrezno število v samoupravnih organih in da bodo ti mladi tudi aktivni. Za to pa bi bilo potrebno, da se po volitvah organizira seminar za člane samoupravnih organov. Omenila je, da mora biti informiranje čim boljše, ker je to eden od pogojev uspešnega dela mladinske organizacije. Predlagala je, naj predsedstvo, ko odloča o pomembnih zadevah, pokliče k sodelovanju strokovnjake za konkreten primer, tako bo odločitev lažja in tudi pravilnejša.

Tine Renko je odgovoril tovarišema Ravnikarju in Veličkoviču in povedal, da bi morali sproti kritično obravnavati delo mladine, na konferenci pa bi se morali pomeniti o čim boljšem delu v bodoče, da se napake ne bi ponavljale. Mladi imajo namreč možnost, da pridejo na seje predsedstva mladinske organizacije in tam povedo svoje probleme oziroma predloge.

Vinko Kepic je pozdravil prisotne v imenu zveze borcev in zveze komunistov. Povedal je, da se sklepi ZK nanašajo tako na ZK kot na MO, zato poziva mlade, da pomagajo uresničiti sklepe ZK o mladih. Opozoril je MO, da ne sme dopustiti, da bi kak problem (Nadaljevanje na 10. strani)

Kdo je v letu 1972 prijavil iznajditeljski predlog?

Leto sicer res še ni zaključeno, vendar se zelo hitro bliža koncu. V naslednjem sestavku boste lahko prebrali imena vseh tistih, ki so se v letu 1972 potrudili, našli čas in dobro voljo ter prijavili iznajditeljski predlog s tega ali onega področja. Imena vseh tistih, ki bodo prijavili predlog po 10. 12. 1972, bomo objavili v začetku prihodnjega leta, da bomo tako zajeli dokončno stanje prijav v letu 1972.

V razvojno tehnološkem institutu smo v letu 1972 prejeli 24 naslednjih prijav:

Ime	Delovno mesto	Tema
1 Berglez Peter	TTI — umetno usnje	Nanašanje past
2 Mravlje Silvo	OSS — TS, inženiring	Znižanje lastne cene za 5,20 — 12
3 Mravlje Silvo	OSS — TS, inženiring	Nov način izsekavanja
4 Sinkovič Jože	TAP — TP	Znižanje lastne cene za 6,00 — 16 T in 6,50 — 16 T
5 Gregorc Lojze	TTI — TP	Konstruktivska sprememba tekstila za prekate ležalnih blazin
6 Šter Franc	TAP — vzdrževanje	Izdelava varnostne naprave pri odvijalni napravi na liniji K 8
Luthar Miklavž	TAP — polizd. pnevm.	
7 Krt Matko	OSS — servisna služba	Izboljšava izdelave termoforjev
Vidmar Ivan	TTI — prešani izdelki	
8 Sitar Franc	TTI — vzdrževanje	Izboljšava kvalitete ogrevalnih duš
9 Cuderman Vinko	TAP — avtozračnice	Utrjevanje potniških avtozračnic

Nadja Markun

10 Šter Franc	TAP — vzdrževanje	Uporaba nožev na štiri valjčnem kalandru za gumiranje korda
Stefanec Alojz	TAP — polizd. pnevm.	
11 Kokalj Alojz	TTI — prešani izdelki	Nove oblike surovcev pri brizganju
12 Skaza Branko	OSS — TS — RTI	Racionalizacija vulkanizacijskega postopka tovrnih avtomobilskih plaščev
13 Praprotnik Silvo	TTI — TP	Nov postopek izdelave deseniranih transportnih trakov
14 Lautar Valentin	TTI — umetno usnje	Izboljšava hladilnih valjev nanašalnega stroja
15 Rakovec Marjan	OSS — M — skladišče	Izboljšava pri kompetiranju avtomobilskih plaščev za izvoz
16 Skofic Mira	TTI — TP	Tehnološka izboljšava pri blazinah (opustitev skimanja)
17 Požek Jurij	TTI — velopnevmatika	Povečanje produktivnosti pri vulkanizaciji velozračnic na jedrih
18 Peneš Marjan	OSS — TS — RTI	Merjenje debeline gumiranega korda na štiri-valjčnem kalandru v DE polizdelki avtopnevm.
19 Požek Jurij	TTI — velopnevmatika	Predelava neustreznih velozračnic v pony zračnice namesto v kupon-ske obroče
Golob Franc	TTI — prodaja	
20 Rozman Franc	TTI — prešani izdelki	Izboljšava priprave surovcev za: 1. termoforje, 2. podplate in pete
Krt Matko	OSS — servisna služba	
Celestina Slavko	TTI — prešani izdelki	
21 Mravlje Silvo	OSS — TS, inženiring	Izdelava topo spojenih velozračnic, vulkaniziranih pod tlakom pare v kotlu (nov način izdelave velozračnic)
Požek Jurij	TTI — velopnevmatika	
22 Tomažič Lojze	TTI — KK	Odprava zlepljenja podplatnih plošč po vulkanizaciji
23 Zupan Aleš	OSS — TS, inženiring	Uvedba novega postopka za konfekcijo pony in žičnih plaščev
Sušnik Franc	TTI — velopnevmatika	
Veselič Anton	TTI — velopnevmatika	
24 Paušer Anton	TTI — II	Uporaba žice 1,8 mm namesto 2,2 mm za konfekcijo plaščev 20 x 1,75

Od naštetih predlogov so nekateri že rešeni, nekateri so še v postopku, nekaj pa je odklonjenih.

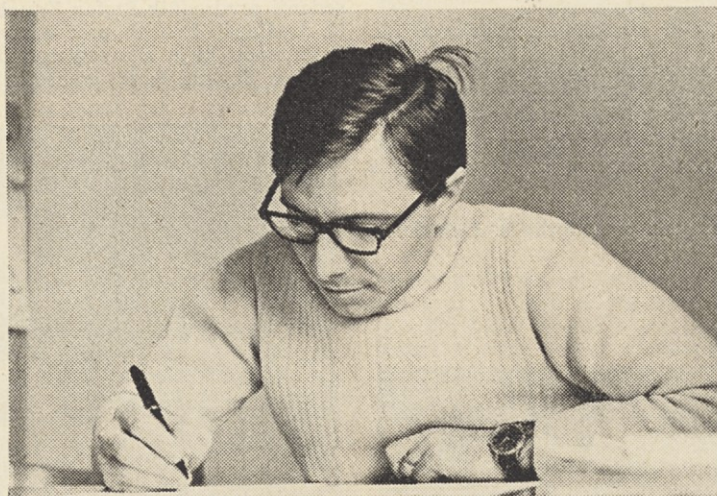
Vsi navedeni sodelavci so prav gotovo prispevali k izboljšanju tehnologije, zato zaslužijo vso pohvalo.

Strokovne komisije, ki obravnavajo prijavljene predloge, pozivamo, da v korist celotnega podjetja še hitreje delajo in s tem pripomorejo k ustvarjanju ugodnega vzdušja v zvezi z iznajditeljsko dejavnostjo.

Vsem prijaviteljem hvala za sodelovanje!

V novem letu 1973 želim vsem mnogo sreče in uspehov na vseh področjih, zlasti pa na področju iznajditeljske dejavnosti

Nadja Markun

A. Stojanovič, dipl. psiholog

Človek in delo

Običajno mišljenje o namenu dela, ki je prevladovalo že pred okoli 100 leti, bi lahko strnili v nekaj stavkov. Takrat so ljudje še menili, da je osnovni namen dela, da se človek nasiti in obleče, vse ostalo pa ni več pomembno. Mnogo jih je med nami, ki še sedaj mislijo tako. Če se pa globlje ozremo v smisel dela, v motive in cilje, ki silijo človeka v delo, pa pridemo do presenetljivih ugotovitev. Zdi se, da človeka sili v delo neka notranja pobuda. Če teh pobud, pravimo jim tudi motivi, ne bi bilo, bi človek obležal kot brezvoljno, mrtvo bitje, ki bi brez vsake aktivnosti kmalu izumrlo.

Tudi ostala živa bitja imajo motive. Žival vsakodnevno odhaja iz svojega brloga, da bi si poiskala hrano, vodo in partnerja za ohranitev vrste. Ali tudi človek vstaja vsak dan iz istih razlogov, zapušča svoje stanovanje in odhaja na delo? Res je, da mora tudi človek zadovoljiti svoje osnovne motive. Mora jesti, piti, se zaščititi pred neugodnim vremenom itd. Toda, ali je to vse? Pravimo, da je človek postal človek, ko je začel delati. Delo mu je omogočilo, da si je razvil živčevje do zelo visoke stopnje. Stvari, ki so bile v začetku samo sredstvo za zadovoljitev bioloških potreb, so postale same sebi cilj. V začetku se je človek oblačil zato, da bi se zaščitil pred mrazom, danes se oblači tudi zato, da bi bil drugim všeč, da bi pridobil na ugledu...

Človek se danes ne more strinjati s tem, da bi samo jedel, pil, bil na varnem pred vremenom, skrbel za ohranitev vrste. Človek je radoveden, privlačijo ga neznane stvari zaradi samega spoznanja, zaradi ustvarjalnosti.

Obnašanje človeka je tako zapleteno, da je težko reči, kateri motivi so v ospredju, kateri so

potisnjeni v ozadje. Poleg bioloških motivov se pojavljajo še socialni, ravno ti pa vedno bolj prevladujejo.

Postavimo si vprašanje: »Ali je kdo, ki bi bil pripravljen delati svoje delo normalno naprej, če bi nenadoma postal ekonomsko popolnoma neodvisen?« Le redki so, ki ne bi na to vprašanje odgovorili z ne. Mnogi primeri pa nas učijo, da so ljudje sicer v začetku poskušali lenariti, se zabavati, biti brez dela, prej ali slej pa so se zopet znašli ob kakšnem delu, večinoma pri tistem pred obogatitvijo.

Kdor še vedno misli, da je sluzenje denarja edina in edino pomembna vzpodbuda za delo, ta ne bo nikoli razumel industrije kot celote, niti delavca kot posameznika. V bistvu je delo dejavnost, ki ima za nalogo ustvariti družbi določene dobrine in vključiti posameznika v medosebne odnose, iz katerih je družba sestavljena. Človeku je za dobro delovno moralo potrebno več kot smo dobri osebnih dohodki in dobri delovni pogoji. Idealne vzpodbude za delo sicer ni, tudi materialne vzpodbude ne hajo biti na določeni točki stimulativne. Zdi se, da zapadna kultura prodira tudi k nam. Dovolj dolgo se je pridigalo, da pomeni denar začetek in konec vseh želja. Torej, če nekdo ni zadovoljen s svojim življenjem, bo zahteval več denarja. Takšna zahteva pa lahko pomeni, da je nekaj potrebno, česar se še sami ne zavedamo. Zaradi tega lahko pogosto opazimo, da delavci v tovarnah, kjer prevladuje slaba delovna morala, znova in znova zahtevajo zvišanje plač, čeprav so le-te že višje od plač vseh sorodnih podjetij. Z drugimi besedami, delavci menijo, da so upravičeni do odškodnine — za vse neprijetnosti, ki so jih deležni.

Pomoč

Ekonomsko administrativnemu šolskemu centru Kranj je odbor za delitev sredstev skupne porabe odobril 1000 din finančne pomoči za socialno ogrožene učence, ki imajo v šoli zelo dobre učne uspehe.

20 in 25 let v Savi

V letošnjem letu bo 21 Savčanov praznovalo 25-letnico zaposlitve v SAVI, devet žena 20-letnico,

29 delavcev pa je v letošnjem letu dopolnilo starost 50 let.

PREBERI TUDI TI!

Zadovoljni? Kje pa!

Pred seboj imate številko z vsebino, ki jo ima malo katero glasilo delovne organizacije. Pa veste, česa se bojimo? Da mnogi ne bodo zadovoljni z njo.

V sedemletni praksi urednika sem sodeloval v številnih pogovorih in razpravah o našem delu. Vedno se pojavlja eno in isto vprašanje: kaj oziroma o čem pisati. Delavci v proizvodnji bi radi list, ki bi prinašal čimveč kratkih in preprosto napisanih informacij. Nekateri delavci v strokovnih službah bi radi čimveč ekonomskih in strokovnih informacij, drugi spet hočejo, da je glasilo nehoti uradni list (nekdo že dalj časa vztraja, naj bi prepisovali, objavljali sklepe samoupravnih organov.).

Vsi trije, ki delamo v uredništvu, si skupaj z odborom za informiranje prizadevamo, da bi bilo vsakega nekaj. Za vsakogar.

Pozna morda kdo od vas javno delo, s katerim so vsi zadovoljni? Jože Stular

Kadilci — gasilci

Pred kratkim sem čital v italijanskem tedniku, da nastane največ požarov po svetu zaradi kajenja. Zato poskušajo izumiti cigarete, katerih ogorki bi nemudoma ugasnili. Neki Francoz je izumil tulec iz negorljive snovi, v katero je vtaknil zadnji del vsake cigarete. Goreča cigareta ugasne že v osmih sekundah potem, ko tlenje dospe do tulca. To bo velika olajšava tudi za gasilce, saj po nekaterih državah po svetu povzročajo kadilci tudi po 10.000 požarov na leto.

Ivan Petrič

V pokoj gredo

47 delavcev bo do konca leta 1972 zapustilo podjetje zaradi upokojitve. Od tega je bilo v SAVI zaposlenih 7 delavcev 10 let, 12 delavcev od 10 do 20 let, 17 delavcev od 20 do 30 let, 6 delavcev od 30 do 35 let, 2 delavca od 35 do 39 let, tov. Žibert Ludvik je bil v Savi zaposlen 39 let 9 mesecev in 10 dni, tov. Bizaj Florjan pa 40 let. Vsem jubilarantom iskreno čestitamo, sodelavcem, ki gredo v pokoj, pa iskrena hvala za dolgoletno sodelovanje.

Fraza — da je kaj?

Torej leto 1972 se izteka. Kmalu si bomo stisnili roke in nazdravili letu, ki prihaja. V tistem trenutku gotovo ne bomo premišljali, kakšno je bilo letošnje in kakšno bo prihodnje. Toda, take misli bodo prej ali slej »prišle« nad vsakogar od nas. Tedaj se spomnite na tole: večina Savčanov je letos veliko prispevala k našim uspehom, ki niso majhni. Pravzaprav je bilo potrebnih veliko ponekod izrednih naporov. Vsem hvala v imenu vsega kolektiva. Tisti pa, ki ste letos še izkoriščali (ponekod) neurejene razmere, razmislite o smislu našega ravnanja. Človek ne dela zato, da živi, ampak živi zato, da dela.

»Med vsemi vrstami človekovih dejavnosti je najbolj pomembna delovna aktivnost,« pravi znani slovenski strokovnjak S. P. Verjemite, da tole ni fraza!

Dedek mraz za naše otroke

Za dedka Mraza bo obdarovanih približno 350 deklic in 430 dečkov, torej skupno 780 naših malčkov.

Vojakom

Za dan JLA čestitamo vsem našim vojakom. 33 delavcev, ki so na odsluženju vojaškega roka, pred tem pa so bili zaposleni v SAVI 11 mesecev, bo prejelo s čestitko 100 din.

Kako poteka realizacija načrtov izgradnje tovarne?

BRUNO SKUMAVC,
direktor tehnične službe

Pred časom smo objavili več sestavkov o investicijski izgradnji. Sedaj pa je spet toliko novega, da je razgovor s tov. Skumavcem prerasel kar v celo časopisno stran.

Tov. Skumavc je odgovarjal na vprašanja zelo jedrnat in konkretno. Čeprav je sestavek daljši, ga le preberite. Nič suhoparnosti, nič razvlečenosti in mnogo zanimivega za vsakogar.

Kako poteka realizacija načrtov izgradnje tovarne?

V izgradnji so objekti za povečanje proizvodnje avtopnevmatike v okviru pogodbe o skupnem vlaganju sredstev s tujimi partnerji. Poleg tega pa gradimo prostore za računski center.

V letošnjem letu gradimo v pnevmatikarni tri oddelke:

- valjarno
- oddelek za izdelavo polizdelkov in
- prizidek ob valjarni.

V valjarno bomo montirali dva mikserja z vso spremljajočo opremo. Ta oddelek bo visoko mehaniziran; saje in mehčala bodo dozirana avtomatsko, prav tako bo ves tok zmesi preko dvovaljčnikov oz. brizgalnih strojev in hladilnih naprav do nalaganja na palete neprekinjen in delno avtomatsko voden. V oddelku za pripravo polizdelkov bomo gumirali jekleni kord in pripravljali ostale polizdelke za proizvodnjo radialne pnevmatike. Ta proizvodnja zahteva zelo stroge klimatske pogoje, tako glede vlage in temperature.

V tem oddelku bo začasno nameščena tudi konfekcija tovarnih radialnih plaščev.

V prizidku bodo garderobe za delavce iz valjarne, nova transformatorska postaja, laboratoriji in nekaj pisarn.

Spomladi bomo pričeli z gradnjo skladišča avtoplaščev, ki bo na jugozahodu avtopnevmatikarne.

Z gradnjo računskega centra smo pričeli razmeroma pozno, upam pa, da bo zgradba do konca leta pripravljena za montažo opreme.

2. Kje smo z gradnjo avtopnevmatikarne v tem trenutku?

Gradbena dela kasnijo za 1–1,5 meseca. Zakasnitve so nastale predvsem zaradi pomanjkanja jeklenih profilov na trgu. Gradbena

dela morajo biti zaključena v marcu, inštalacijska dela pa v aprilu prihodnjega leta. Takrat bo dobavljena prva oprema, ki jo bomo montirali v nove prostore.

Zamudo pri gradnji bomo skušali nadoknaditi s pospešitvijo ostalih del.

Pretežni del opreme je že naročen, nekaj od tega je že na poti. Dobavni roki opreme so vsklajeni tako, da bomo usposobili v začetku prihodnjega leta proizvodnjo potniških radialnih plaščev v obstoječih prostorih pnevmatikarne.

3. Na kakšen način ste dobili izvajalce?

Izvajalcev je mnogo, težko pa je izbrati dobre.

Zbirali smo ponudbe; pri odločitvi oddaje del pa smo upoštevali ponudeno ceno, tehnično opremljenost izvajalcev in njih finančno moč.

Gradbena in obrtniška dela izvaja Gradis — Ljubljana, inštalacijska dela pa IMP — Ljubljana. Jekleno konstrukcijo montira Mostogradnja — Beograd.

Gradnja se vrši z najmodernejšo mehanizacijo tako pri montaži jekln. konstrukcije, kot tudi pri gradbenih delih.

4. Pogosto se v javnosti razpravlja, da se posamezna podjetja pri izvajanju del »za-investirajo«. Sklepam, da pri nas ni tako.

To je vprašanje, ki bi si ga bilo potrebno zastaviti prav pri vsaki gradnji. Od celotne investicije v avtopnevmatikarno je gradbenih in inštalacijskih del le 13 %, kar je izredno ugodno. Ob tem naj poudarim, da gre za izgradnjo valjarne, kjer je oprema izredno draga. Poleg tega pa bo vsa konfekcija potniških radialnih plaščev in vsa vulkanizacija postav-

ljena v obstoječih objektih. Tu so tudi že vsi energetski viri in glavni vodi, tako da bodo stroški montaže razmeroma nizki. Nove

investicijske naložbe so v skladu z našo plačilno sposobnostjo. Ker izgradnjo v takem obsegu, kot jo sedaj izvajamo, ne bi mogli zaradi velikih finančnih sredstev izvršiti v kratkem obdobju, smo se odločili za vlogo tujega kapitala.

Glede na to, da nam znanost in tehnika prinašata vedno nove izsledke, moramo vložiti vse napore v hitro gradnjo in usposobitev nove opreme ter osvojitve proizvodnje kvalitetnih izdelkov.

Danes oprema tehnološko izredno hitro zastari, zato mora biti tehnološko čim bolj izkoriščena. Ker v naši občini izredno primanjkuje delovne sile, moramo pri odločanju o novih investicijskih naložbah izbirati take izdelke in opremo, kjer se vključuje malo nove delovne sile.

5. Kdo je projektiral pnevmatikarno in kolikšen je pri tem delež naše tovarne?

Osnovni projekt pnevmatikarne je bil izdelan 1964. Po tem projek-

tu smo zgradili za proizvodnjo diagonalnih avtoplaščev vse oddelke, razen valjarne.

V lanskem letu smo izdelali idejne projekte za proizvodnjo radialnih plaščev in prilagodili nove objekte novim tehnološkim izsledkom in zahtevam, ki so potrebne za proizvodnjo radialnih plaščev. Idejne projekte smo v sodelovanju s strokovnjaki firme Semperit izdelali v naši tovarni; glavni projekti za gradbena in jeklarska dela pa so delo jugoslovanskih projektantov, dočim so glavne inštalacijske projekte izdelali energetiki naše tovarne.

Ker je investicijska izgradnja tovarne izredno intenzivna, potrebnih strokovnjakov pa je malo, so sodelavci zelo zaposleni. Njihovi poizrtvovanosti in idejam gre zahvala, da imamo vzorno tovarno in da dela kljub vsakodnevnim težavam uspešno napredujejo.

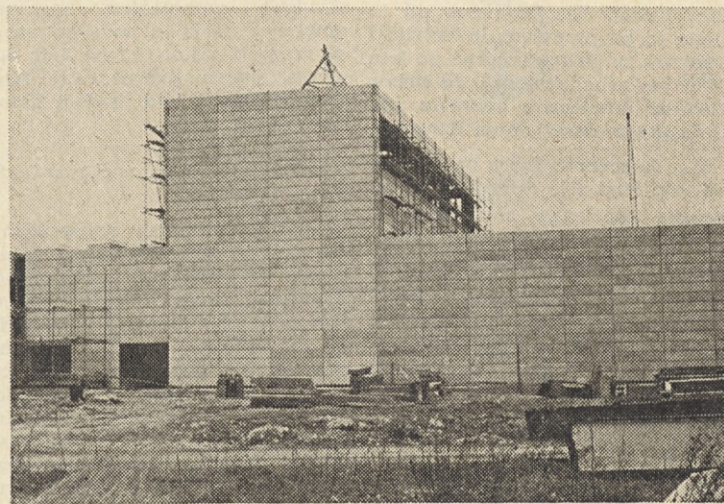
Novo tehnološko opremo nam v skladu s pogodbo o tehnični pomoči priporočajo strokovnjaki firme Semperit, naši tehnologi in tehniki pa sodelujejo pri izboru.

6. Kakšne rešitve ste poiskali pri projektiranju energetike tovarne?

Projektiranje energetike in komunalne ureditve tovarne je zelo zahtevno in odgovorno delo, ker je treba racionalno reševati kratkoročne potrebe, viri in energetska mreža pa morajo ustrezati tudi širitvi tovarne za daljše obdobje.

Električno energijo dobivamo iz zunanje mreže preko razdelilne transformatorske postaje na Laborah. Elektro — Kranj zaključuje dela na povečanju njene zmogljivosti, pri čemer koristi tudi kredite industrije, ki bo povečala odjem.

Ker smo odvisni samo od enega vira el. energije, ki pogosto izpade, smo pri načrtovanju kotlarne izbrali take parne kotle, da bomo pri nadaljnji povečavi kotlarne lahko montirali parno turbino, ki bo proizvajala toliko el. ener-

Nova avtopnevmatikarna bo velika, moderna proizvodna hala

gije, da bodo tehnološko zahtevni oddelki (vulkanizacija in energetski stroji) ob izpadu zunanje mreže vseeno lahko obratovali.

Naša tovarna je zelo velik potrošnik toplotne energije. Ker je v Kranju že dalj časa prisotna ideja o izgradnji centralne tovarne, smo naše kotlovske kapacitete gradili s skromnimi sredstvi in iskali le začasne rešitve. Zal se centralna tovarna zaradi težav pri zbiranju finančnih sredstev ni gradila. Tako smo prisiljeni graditi lastno sodobno kotlarno, vendar v takem konceptu, da bo možno prigraditi kotle, ki bodo poleg potreb Save zadoščali tudi zahtevam naše sosedne tovarne Iskra; v daljšem obdobju pa tudi ogrevati bodoča stanovanjska naselja v ožji okolici.

Parni kotel za novo tovarno je že naročen; projekti za gradbena dela so v izdelavi. V začetku prihodnjega leta pričnemo z gradnjo in predvidevamo, da bo kotlarna gotova do konca leta 1973.

Poseben problem pri gradnji nove kotlarne nam predstavlja odvod dimnih plinov. Tekoče gorivo, ki je za industrijske potrebe sedaj na tržišču, ima povprečno 3,5 %

žvepla, kar je znatno nad dopustno mejo. Strupeni plini, ki nastajajo pri izgorevanju žvepla, so zelo škodljivi.

Za predvideno širitev kotlarne, katero računamo na 150 ton pare na uro in glede na obstoječo gorivo, bi morala biti višina dimnika 120 m.

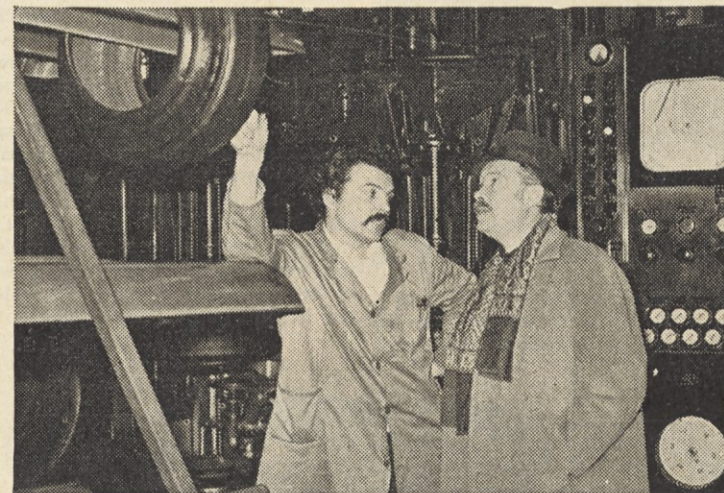
Proizvajalci goriv bodo prisiljeni zaradi zaščite okolja znižati vsebnost žvepla v gorivih, s tem pa se zmanjša tudi potrebna višina dimnika. S projektanti in odgovornimi inšpektorati in zavodi iščemo ustrezno rešitev.

Za hladilno vodo, ki jo črpamo iz reke Save, imamo zgrajen razvod po tovarni in čistilno napravo ter črpališče v tovarni. Na Savi pa moramo zgraditi novo črpalno postajo, ker je obstoječa, ki je bila grajena že pred vojno, premajhna. Tega črpališča nismo mogli graditi pred leti, ker še ni bil izdelan projekt regulacije reke Save in ureditev ožine v Zarici.

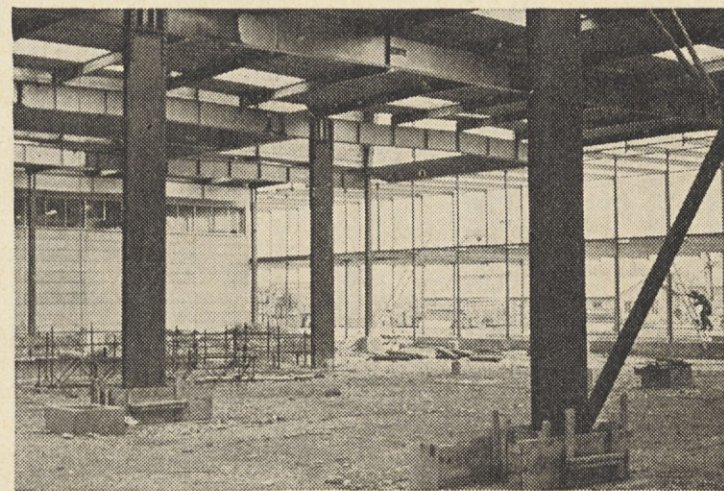
7. Kako se bo širila industrija na Gaštelju in kakšen je zazidalni načrt?

Urbanizacijski načrt za našo tovarno, po katerem še danes izva-

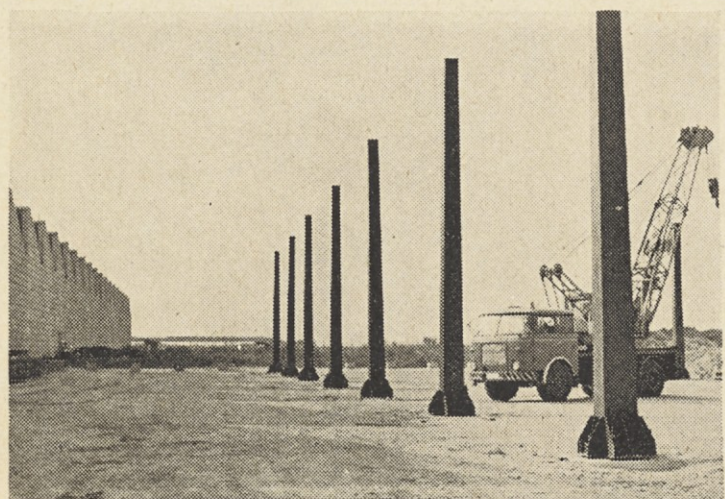
(Nadaljevanje na 6. strani)

Bruno Skumavc na enem svojih rednih obhodov po tovarni. Vsak načrt, vsako zamisel preverja v praksi

Se kratek čas in v nove prostore avtopnevmatike bodo pričeli postavljati nove stroje in opremo

Kamen na kamen, steber za stebrom...

Kako poteka izgradnja...

(Nadaljevanje s 5. strani)

jamo gradnjo, je bil izdelan v letu 1964. V tem projektu je bil predviden prostor za širitev tovarne Save severno od bodoče ceste Orehek—Bitnje. Južno od te ceste je bil predviden industrijski rezervat za širitev tovarne po letu 2000. Na zahodnem delu je širitev tovarne omejena z bodočim stanovanjskim naseljem na Bantalalah.

Ker je tovarna Iskra na lokaciji ob reki Savi zelo utesnjena, je zaprosila Občinsko skupščino — Kranj in našo tovarno za lokacijo novih objektov južno od naše tovarne. Skupni interes je, da je kranjska industrija strnjena na ožjem teritoriju, ker je s tem reševanje določenih skupnih interesov (komunalne ureditve, transport, prevoz delavcev, energija) cenejši.

Poleg tega je bilo po prvotnem urbanističnem programu mesto Kranj križišče ceste I. reda Ljubljana—Kranj s cesto v Bitnjo spreminjeno iz semaforkega križišča v izvennivojsko križanje v obliki deteljice. Zato smo morali korigirati prvotni zazidalni načrt, katerega osnutek je že izdelan (priložen!).

Čestitamo!

Zdenko Jurančič so člani delavskega sveta ponovno soglasno izvolili za svojo predsednico. Čestitamo!

8. Kakšno vlogo ima pri gradnji nagib zemljišča?

Da bi se izognili dragim prenikom zemeljskih mas, bodo objekti zahodno od pnevmatike, t. j. skladišče avtoplašev, tovarna umetnega usnja in nova kotlarna za rampno višino 1,2 m višji od nivoja pnevmatike. Pri tem smo upoštevali tudi bodoči industrijski tir.

9. Kaj bomo še gradili v prihodnjem letu?

Poleg že omenjenih novogradenj nameravamo v prihodnjem letu graditi tovarno za proizvodnjo umetnega usnja. Pogoji dela v tem oddelku v obratu IV. so taki, da ne moremo dobiti ustreznih obratovalnih dovoljenj. Poleg tega pa so ti proizvodi na trgu zelo iskani. Ta dejstva narekujejo, da moramo gradnjo te tovarne pospešiti. Za novo tovarno umetnega usnja imamo izdelane idejne projekte in zbrane ustrezne ponudbe. V novi tovarni se bo proizvodnja umetnega usnja podvojila. Tovarna bo na severozahodnem delu pnevmatike.

V obratu IV. bomo obdržali proizvodnjo lepil, premazovalnic, konfekcije in kemične izdelke, v izpraznjenih prostorih pa bodo skladišča.

Proizvodne prostore v obratu IV. postopno urejemo; ko bodo na razpolago sredstva, moramo urediti še okolico in izboljšati izgled gradbenih objektov.

10. Ali bo tovarna Sava izvedla zamisel o razširitvi konfekcijskega obrata, da bi svoje izdelke lahko predelovala?

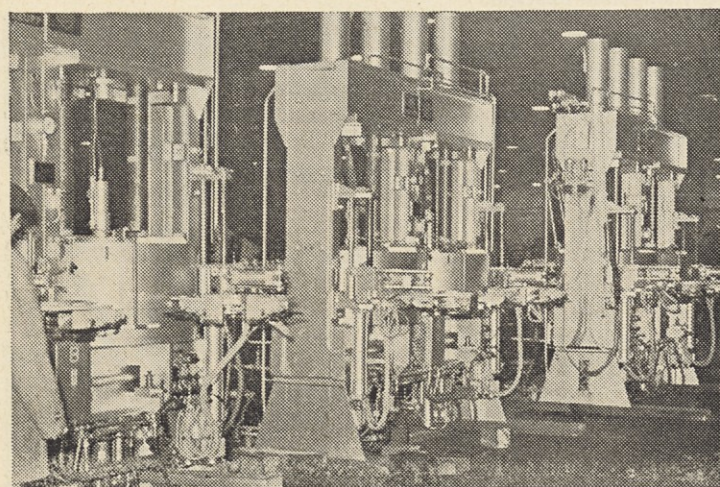
Ta problem moramo reševati zelo previdno; konfekcija zahteva veliko delovne sile, ki je v naši občini primanjkuje. Poleg tega se tovarna Iskra zelo širi in bo po napovedih zaposlila precej delovne sile. Mislim, da spada konfekcijska dejavnost v industrijsko nerazvita področja, kjer je dovolj delovne sile in so stanovanjski problemi vsaj delno rešeni.

11. Kako bomo uredili prehrano ljudi, ko bo tovarna v enem kompleksu?

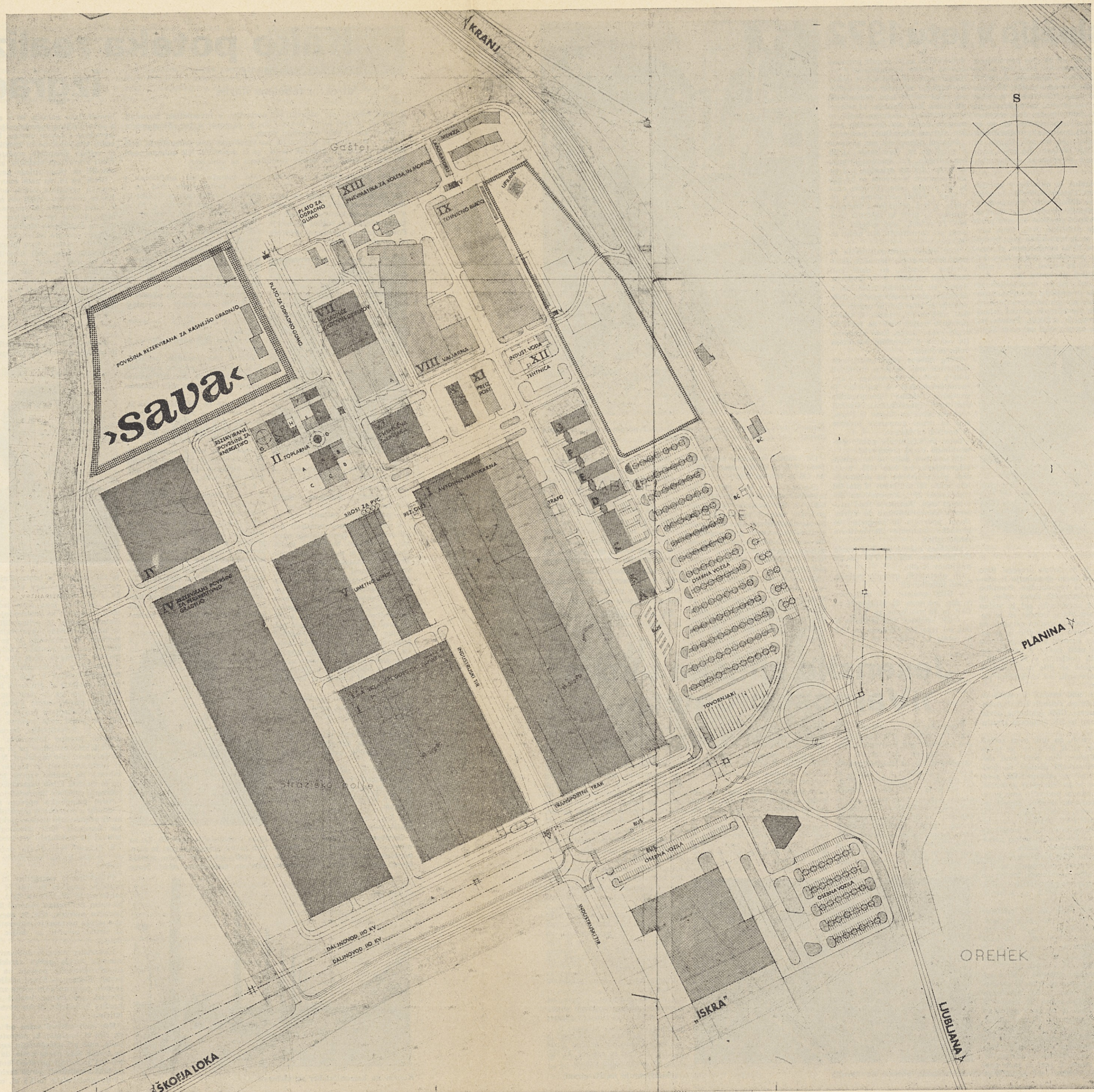
Predvideni tovarniški kompleks je tako velik, da ne moremo računati s skupno jedilnico. Delavci bi porabili pretežno del časa za pot. Zato so predvidene jedilnice v posameznih obratih, priprava hrane pa bi morala biti centralna. Ker je sedanja kuhinja že na robu zmogljivosti, predvidevamo gradnjo nove kuhinje v okviru širitve obstoječega samskega doma. Obdelati pa bi bilo treba tudi možnost ureditve centralne kuhinje ter pripravo toplih obrokov za več kranjskih tovarn. Ta rešitev bi bila gotovo najboljša.

J. S.

ali že veste??

...da smo dobili tri preše firme KRUPP za potniške plašče na podlagi kooperacijske pogodbe

Zazidalni načrt našega podjetja in predvideno cestno omrežje

SAVA VČERAJ, DANES, JUTRI ...

Nabavna služba v letu 1972

Bliža se konec leta in vsak zase na tihem ali na glas premišljuje, kaj vse in kako je delal med letom, obljubja si, česa vse ne bo počel, kaj bo izboljšal v naslednjem letu. Tako v zasebnem življenju.

Ker pa preživimo lep del življenja na delovnem mestu, ker smo tako ali drugače vezani, na delo in poslovanje kolektiva, v katerem smo zaposleni, in ker nam ni in ne sme biti vseeno, kako delamo na delovnem mestu, delamo proti koncu leta tudi obračun dela, uspehov in neuspehov na delovnem mestu. Ugotavljamo napake, ki so se zaradi nas in brez naše krivde pojavljale pri poslovanju, obljubljam drugim in sebi, da teh napak v prihodnje ne bo več. Včasih se poskušamo celo malo pohvaliti. Ampak čisto potihem. Ko pride novo poslovno leto, smo postavljeni pred nove ekonomske spremembe, katerih nobeno leto ni malo.

Ker je poslovanje nabavne službe precej kompleksno, se bomo v tem članku omejili na tisti del nabave, ki preskrbuje proizvodnjo s surovinami, o ostalih področjih dela pa bomo spregovorili drugič.

Naloga industrijskega podjetja je izdelovanje proizvodov za tržišče. Proizvodnja zahteva oskrbo s surovinami in materiali ter skladiščenje le-teh do začetka proizvodnega procesa. Naloga nabavne službe je čim uspešnejša nabava kvalitetnih surovin in materialov po čim ugodnejši ceni in drugih nabavnih pogojih.

no ugodne in najnižje v zadnjih 10 letih. Ugodno nabavljanje predstavlja dokaj velik prihranek v materialnih stroških, saj kavčuk v strukturi stroškov surovin predstavlja približno 30 %. Cena kavčuka pa je v zadnjem času poskočila za 30 %, vendar smo si zagotovili precejšnje zaloge kavčuka, ko je bil še poceni, in smo z njim oskrbljeni do konca leta.

Pri tekstilu in kemikalijah je opazna precejšnja ponudba, vzporedno z njo pa združevanje kapitala in karteliranje cen na zahodno-evropskih tržiščih. Proces inflacije ogroža tudi zahodno Evro-

dobavitelja, kajti pogoji ponudnikov se stalno spreminjajo. Z velikimi težavami smo dobili dodatno soglasje za uvoz večje količine, tako da bo le-ta zadostovala do konca leta. Papirja, ki se rabi v proizvodnji umetnega usnja, ni mogoče dobiti na domačem tržišču niti na klirinškem področju.

Domači dobavitelji nas zasipajo s predlogi za formiranje višjih cen surovin. Pri sporazumevanju se vedno držimo principa, naj cena domačega proizvoda ne bo višja od uvozne cene. (Uvozna cena = cena v valuti preračunana v dinarje, k tem prištejemo prevozne stroške do meje in zaščitna carina). Ta princip smo sprejeli tudi sami pri formiranju cen naših izdelkov.

Ker nismo poravnali naših finančnih obvez do domačih dobaviteljev tekstila, so nam le-ti ustavljali dobave v 1. polletju. Stanje se je deloma izboljšalo z multilateralno kompenzacijo. Tekstilcem je letos junija uspelo zvišati cene za 8 %, vendar še vedno dosegajo boljše cene na izvoznih trgih kakor doma. Zato predstavlja oskrba z domačim tekstilom velik problem.

Poleg nabave reprodukcijskega materiala smo se letos ukvarjali tudi z uvozom trgovskega blaga (avtopnevmatike), s katerim je prodajna služba kompletirala asortiman (pnevmatika). Uvažali smo surovine za Sismo iz Ptuja, saj za druge gumarske tovarne in kavčuk za Matrez.

Letos se zaključuje posel oplemenitenja blaga (Semperit).

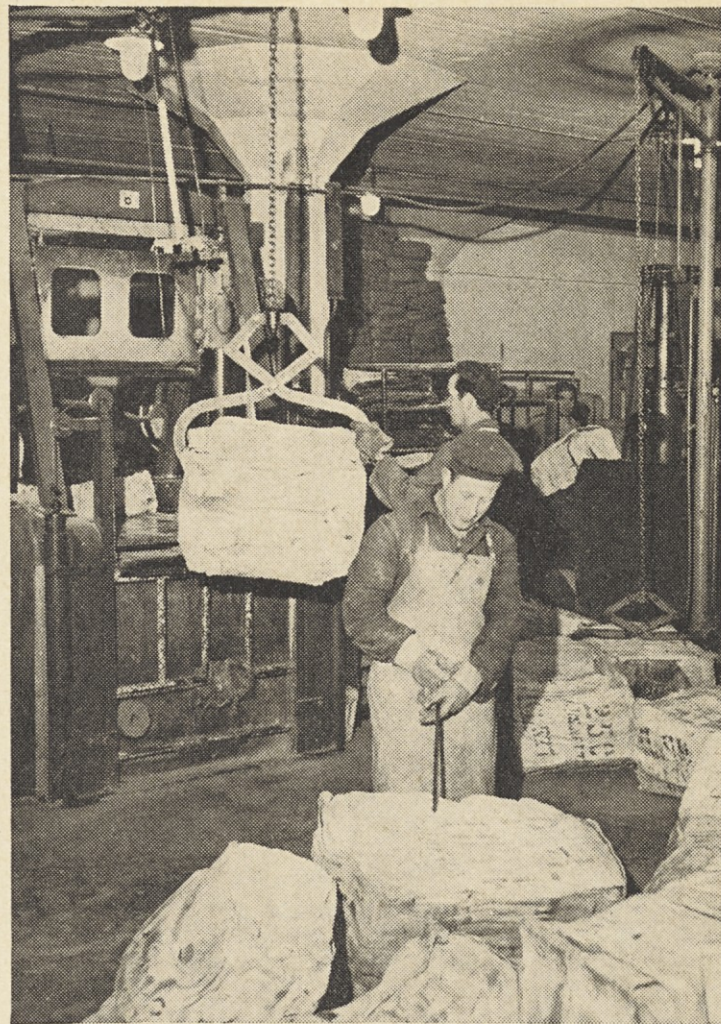
Od oktobra dalje se intenzivno pripravljamo na leto 1973. Vrednost plana nabave za prihodnje leto znaša 321 milijonov N din. Od tega bomo 29 % kupovali na domačem trgu. Razmerje med uvozom s konvertibilnega in klirinškega področja je neugodno za klirinško področje (Semperitova tehnologija).

Vrednost nabave za TAP znaša 185 milijonov din, za TTI pa 136 milijonov N din.

Ob obstoječih uvoznih režimih bomo potrebovali:

— GDK sredstev 133 milijonov N din, od tega 80 milijonov za TAP in 53 milijonov za TTI;

— RK sredstev 13,8 milijona N din, od tega 12,5 milijona za TAP in ostalo 1,3 milijona za TTI.

Neprekinjena preskrba s surovinami za proizvodnjo ni tako preprosta naloga, kot si mi včasih predstavljamo.

Od celotne vrednosti uvoza odpade 79 % na GDK sredstva, 13 % na LB in 8 % na RK.

Menimo, da v letu 1973 ne bo takšnih težav pri pridobivanju GDK in RK sredstev. Gumarska podjetja namreč predlagajo, naj bi se liberaliziral uvoz osnovnih gumarskih surovin pod pogojem, da se liberalizira uvoz avtopnevmatike. Vendar pa v tem primeru lahko pričakujemo zvišanje carinskih stopenj.

Kakor doslej, si želimo, da bo tudi prihodnje leto sodelovanje med službami vsaj takšno, če ne boljše kakor v letu 1972. Malo bolj na glas izrečene besede pozabljamo in upamo, da jih tudi drugi.

Mogoče je vse (pesnikovanje) izvenelo otožno in pesimistično, vendar človek najdalj časa prežvekuje težave. Zagotavljamo pa vam, da imamo tudi svoja mala in velika veselja, na primer kadar pride blago zadnji hip v hišo in nam tako ne uspe ustaviti proizvodnje, kadar kupimo blago za 10 par ceneje kakor leto poprej, kadar ni štrajka v Italiji in dobimo blago pravočasno, kadar nam dobavitelj ne ustavi dobave zaradi talne vode v proizvodni hali, kadar zbarantamo nizko ceno.

Da, celo kadar se na carini nič ne zaplete, smo srečni.

Ana Egart

Ana Egart, dipl. ekonomist

Pri poslovanju nabave se srečujejo torej različni interesi posameznih dejavnosti poslovanja: interes prodajne službe, da čim hitreje realizira naročila, interesa proizvodnje, da zagotovi čim večje serije in po drugi strani realizira zahteve prodaje, in interes nabave, da nabavlja optimalne količine surovin in materialov in zagotovi optimalno vezavo obratnih sredstev. Prav zato smo letos izračunali optimalne zaloge surovin, ki naj zagotove nemoteno proizvodnjo.

Kljub pomanjkanju finančnih sredstev, predvsem v prvem polletju letos, je bilo poslovanje nabavne službe zadovoljivo in večjih zastojev zaradi pomanjkanja surovin ni bilo. Ponudba surovin na zahodnem trgu je bila velika, vendar to še ne pomeni, da smo imeli neomejene možnosti pri zniževanju nabavnih cen, kajti za večino uvoženih surovin so cene kartelirane. Kjer je bilo le možno, predvsem pri surovinah, ki se rabijo v velikih količinah, smo zniževali cene, vendar nikoli ne na račun kvalitete surovin in sigurnosti dobav.

Celotna planirana nabava surovin in materialov v letošnjem letu je znašala skoraj 245 milijonov N din. Od tega je delež nabave na domačem tržišču 19 %. Na domačem tržišču nabavljamo predvsem tekstil, kemikalije in armature, ki jih je na domačem trgu mogoče dobiti in katerih kvaliteta je primerna.

Večji del surovin nabavljamo na tujih tržiščih, predvsem v Evropi; edino kavčuk prihaja z Daljnega vzhoda. Nabava kavčuka je specifična, kajti to je borzni artikel in so njegova cena in nabavni pogoji odvisni od drugačnih pogojev kakor industrijski proizvodi. Pri nabavi kavčuka je važen predvsem moment nakupa, tečaj angleške funta, ki je plačilno sredstvo za kavčuk, mednarodna gospodarska in politična situacija ipd. Borzne cene kavčuka so bile letos v prvih treh kvartalih izjem-

po in je že davno presegel tisto mejo, ki je za ekonomijo in ekonomiko še vzpodbudna. Ponudbe vzhodnoevropskih držav sploh ne gre več zanemariti, saj je vedno bolj intenzivna. Vendar se je naša proizvodnja močno navezala na Semperitovo tehnologijo in je zato delež surovin vzhodnega izvora v Savi nižji kakor v ostalih gumarskih podjetjih v Jugoslaviji.

Ukinjene so bile tudi olajšave pri plačevanju na klirinškem področju.

Letos smo uvažali surovine in materiale po režimih LB (liberaliziran uvoz), GDK (globalna devizna kvota) in RK (blagovni kontingent).

Kot vsem, so tudi nam znižali vrednost GDK sredstev, in to za 15 milijonov din, zato smo morali preusmeriti nakupe na področja, kjer ne rabimo GDK sredstev, to je na klirinško področje. Na vzhodnem področju smo povečali predvsem nakupe sintetičnega kavčuka, pričeli smo uporabljati domači PVC, največjo postavko pa predstavlja uporaba lozniškega korda za tovarne in delno potniške avtomobilske plašče.

Dodatna GDK sredstva smo dobili na račun proizvodnje za JLA in na račun povečanega izvoza ter bodo skupno razpoložljiva GDK sredstva zadostovala za letošnje leto.

Pri pridobivanju RK sredstev obstaja težava predvsem v tem, da se ta sredstva vsako leto znižajo za 10 %, medtem ko se naša proizvodnja in s tem potrebe po surovinah, ki so na tem režimu, povečujejo (žica, saje).

Dodatni problem se je letos pojavil pri uvozu papirja, ki se uporablja pri proizvodnji umetnega usnja. Režim uvoza je sicer ostal LB, vendar je za uvoz potrebno soglasje zveznega sekretariata za zunanjo trgovino. Sekretariat je priznal 90 % vrednosti oziroma količine lanskega uvoza in je bilo izdano na količino, vrednost in deželo uvoza. S tem so nam onemogočili izbiro najugodnejšega

Jesensko zimska akcija »Varnost prometa ...

Republiški svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu organizira že četrto leto jesensko — zimsko prometno preventivno in vzgojno akcijo, to leto pod geslom »Varnost prometa v naselju«, ki bo trajala od 1. novembra 1972 do 31. januarja 1973. Osnovni namen akcije naj bo pravočasno in nenehno opozarjanje udeležencev v prometu na močno spremenjene pogoje v jesensko zimskem času, ko normalen promet ovirajo zlasti pogosto deževje, megla in kasneje še poledica ter sneg. Zlasti pa naj bo poudarjena varnost

prometa v naselju, ker se prav tu zgodi največ prometnih nesreč (72 %).

Letošnja republiška akcija je dopolnjena s programom zvezne akcije z naslovom: »Alkohol in varnost prometa.«

To je pravzaprav tudi osnovni vzrok, da tako kot drugje po svetu, posvečamo tudi pri nas vse več pozornosti organizaciji in izvajanju učinkovite preventivne in vzgojne dejavnosti. Ostreje naj bi tudi ukrepali zlasti proti očitno agresivnim udeležencem v cestnem prometu, ki s svojo neob-

zirno vožnjo povečujejo število prometnih nesreč v naseljih.

Zaradi akcije »Alkohol in varnost prometa« opozarjamo vse voznike motornih in drugih vozil na poostreno kontrolo delavcev prometne milice, ki jo bodo izvajali na cesti ob vsakem času. Še boljše pa je priporočilo, ki naj velja za vse letne čase (tudi takrat, ko ni akcij): »Če piješ ne vozi, če voziš ne pij!«.

Sedaj pa še nekaj besed o zimski opremi vozil in vožnji v zimskih pogojih.

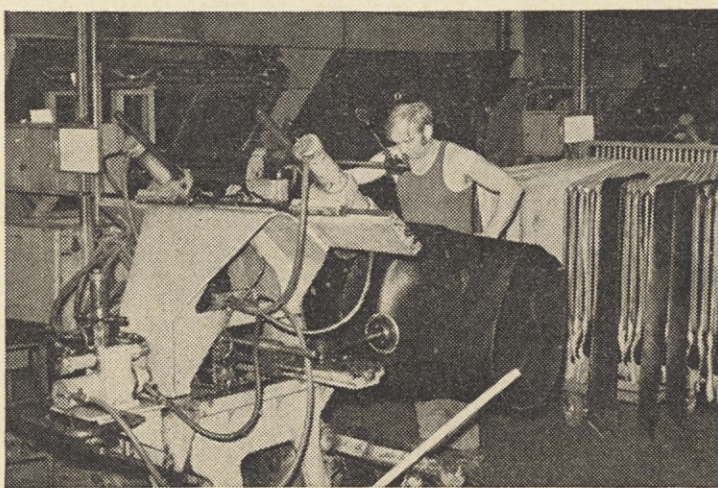
Republiški sekretariat za notranje zadeve SR Slovenije se vključuje v jesensko zimsko akcijo republiškega sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu s posebno strokovno analizo zimске opreme motornih vozil. Strokovna analiza je bila pripravljena na podlagi proučitve, kakršna bi bila najbolj ustrezna zimska oprema za motorna vozila, ki vozijo po slovenskih cestah.

Ugotovljeno je bilo predvsem naslednje:

1. Zimske razmere so npr. na Koprskem ali na Goriškem popolnoma različne od zimskih razmer na Gorenjskem.

2. Tudi razmere na posameznih cestah so bistveno različne glede na čiščenje cest in razmer, ki vladajo na posameznih cestah.

(Nadaljevanje na 11. strani)

Avtomobilskih plaščev bo dovolj!

Program dela organizacije ZK Sava

Program dela organizacija ZK Sava Kranj, sprejet na volilni konferenci 17. novembra 1972, ki upošteva stališče in naloge pisma predsednika Tita in IB ZKJ.

Sestavni del programa delovne konference ZK Sava so tudi naloge, sprejete na volilni konferenci v novembru 1971.

1. Spremljanje in ocena dela posameznega člana ZK bo v bodoče redna oblika dela oddelkov ZK. To velja še posebej za komuniste, ki delajo v samoupravnih organih, družbeno političnih organizacijah v podjetju in tiste, ki Savo zastopajo v skupščinskih organih (občinah in republikah), raznih strokovnih in poslovnih združenjih, v organih

Detalj — s konference ZK TTI

bank, zavarovalnicah, v samoupravnih skupnostih (TIS, socialnem zavarovanju itd.). Komite konference določi komisijo, ki bo pripravila kriterije za oceno dela vsakega člana ZK. Po teh kriterijih bodo oddelki konstruktivno razpravljali o posameznikih in ustrezno ukrepali. Kriteriji naj predvsem prikažejo ceotno aktivnost komunistov in njihovo uresničevanje politike in konkretnih sklepov organizacije ZK. Na podlagi teh kriterijev bo kadrovska komisija skupno z dosedanjimi in novimi sekretarji oddelkov analizirala delo članstva in pripravila material za razpravo na oddelku. Kadrovska komisija mora pripraviti material do konca februarja; razprave po oddelkih pa morajo biti zaključene do 1. aprila 1973.

2. V obračunskih enotah, ki razpolagajo in obračajo družbena sredstva, je potrebno takoj oceniti in analizirati dosedanje delo ter ugotoviti morebitna zlorabljanja delovnega položaja.

Tov. Beravs mora zagotoviti izvedbo tega sklepa. O ugotovitvah pristojnih upravnih organov morajo razpravljati vsi komunisti, nato pa predlagati ustrezne ukrepe pristojnim samoupravnim organom. Komite naj skupno s sindikalnimi organizacijami pripravi poseben načrt stalne kontrole v Savi.

3. V nekaterih obračunskih enotah sta neustrezna tako sestav kot število članstva. Zato je neodložljiva naloga vseh komunistov v Savi,

Resni obrazi naj ne pomenijo zaskrbljenost, ampak pripravljenost na delo

da vsak v svojem delovnem okolju napravi vse, kar je potrebno, da povečamo število članov in izboljšamo strukturo ZK v Savi. Kadrovska komisija ZK pa naj pripravi načrt za izvedbo te naloge in spremlja njeno uresničevanje.

4. Izboljšanje tehnološke in delovne discipline mora biti eno izmed osnovnih nalog dela vsakega člana ZK.

5. S prehodom na TOZD morajo biti zagotovljeni enaki pogoji dela in enotnost obravnavanja vseh vprašanj, ki zadevajo predvsem kadrovanje, delitev dohodka in osebnega dohodka, disciplino, sklad skupne porabe in drugo.

6. Ideološko izobraževanje je pogoj za doseg želenih ciljev pri utrjevanju socialistične samoupravne ureditve. Komisija za ideološka vprašanja mora v sodelovanju z izobraževalnim centrom izdelati program stalne oblike ideološkega in družbeno ekonomskega izobraževanja članov kolektiva, posebno pa še za člane ZK in mladino. To izobraževanje je obvezno za vse člane zveze komunistov.

7. Pri kadrovanju vodilnih in vodstvenih delavcev morata kadrovska komisija ZK in KS upoštevati družbeno angažiranost in moralno politične kvalitete posameznika kot enega osnovnih kriterijev pri izbiri. Istočasno pa je treba usposabljanje vodilne in vodstvene delavce v širšem smislu (habilitacija). Organi zveze komunistov in sindikat v podjetju sodelujejo pri kadrovanju vodilnih delavcev tako, da pri izbiri upoštevajo našete kriterije. Izhodišče dejavnosti zveze komunistov na tem področju so sklepi 30. seje CK ZKS o kadrovski politiki.

8. Oddelki morajo razpravljati o moralno politični usmerjenosti in usposobljenosti vodilnih in vodstvenih delavcev ter nosilcev družbenih funkcij v podjetju. Pri tem naj upoštevajo, da je delo vodilnih in vodstvenih delavcev sestavljeno približno iz 1/3 strokovnega dela in 2/3 organizacijskega in političnega dela. O ugotovitvah teh razprav naj razpravljajo in ukrepajo samoupravni organi.

9. Ker so dobri odnosi med ljudmi v delovnem kolektivu izredno važni za opravljanje postavljenih nalog, je nujno, da oddelki razpravljajo o odnosih v posameznih obračunskih enotah s posebnim poudarkom na odnose med nadrejenimi in podrejenimi.

10. V vseh družbeno političnih organizacijah in samoupravnih organih morajo biti komunisti nosilci razprav konkretnih aktivnosti in koordinatori dela. Osnova te aktivnosti naj bodo naloge vseh družbeno političnih organizacij in samoupravnih organov v podjetju.

11. Komisija za obveščanje in informiranje mora izdelati sistem informiranja, ki bo omogočal ustrezno obveščanje komunistov in vseh delavcev v družbeno političnih organizacijah. To obveščanje naj bo sestavni del celotnega sistema informiranja v delovnem kolektivu.

12. Temeljni princip demokratičnega centralizma je razumeti predvsem tako, da je vsak član aktiven pri izvrševanju dogovorjene politike Zveze komunistov, in to ne le znotraj organizacije, temveč zlasti v samoupravnih organih in društvih, v vsakodnevnih kontaktih s svojimi sodelavci.

13. Kadrovska komisija in oddelki ZK napravijo konkretni načrt in izvedejo akcijo za izboljšanje strukture članstva, da bodo v organizaciji ZK v večjem številu zastopani neposredni proizvajalci, mladi in žene.

Sprejemni postopek za včlanjevanje v ZK mora biti pri kandidatih na vodilnih oz. vodstvenih delovnih mestih strožji, predvsem pa še pri tistih, ki so bili že predlagani, pa so sprejem v ZK že odklonili. Zato mora kadrovska komisija pri komiteju konference pripraviti takšen sprejemni postopek, ki bo omogočil objektivno ocenitev kandidatove priпадnosti Zvezi komunistov na osnovi njegovega dela. S tem bo v veliki meri izključen morebiten karierističen nagib pri opredeljevanju.

14. Kadrovska služba mora izdelati pregled članov kolektiva, ki so v sorodstvenem odnosu in so istočasno v odnosu nadrejeni podrejeni. V sorodstveni odnos sodijo vsi ožji sorodniki.

15. Komite konference takoj določi delovno skupino, ki mora analizirati dejavnost in položaj mladine v podjetju in pripravi načrt dela, pri čemer naj upošteva sklepe in stališča 3. konference ZKJ in sklepe 2. seje občinske konference ZKS Kranj (14. nov. 1972). Delovno skupino naj sestavljajo poleg starejših tudi mlajši komunisti.

16. Komunisti so dolžni pri svojem družbeno političnem delu zastopati stališča, sprejeta v organizaciji ZK. V primeru, da za posamezen primer še ni izoblikovano stališče v organizaciji ZK, prevzame posameznik vso odgovornost za podano stališče.

17. Komunisti, ki delajo v organih upravljanja in vodstvenih političnih organizacij (sindikat, ZM, ZB), formirajo aktiv kot delovno obliko za usklajevanje stališč in skupnih akcij pri obravnavanju in rešitvah vprašanj, ki so v pristojnosti teh organov oz. organizacij.

18. Posebno skrb bomo posvetili razvijanju in krepitvi delovnega aktiva ZK neposrednih proizvajalcev, to je posebni obliki dela organizacije ZK v Savi.

19. Sekretar organizacije in komite konference ZK morata tekoče spremljati realizacijo sprejetih sklepov na volilni konferenci in informirati o tem sekretarje OO ZK. Posebno velja to za izvajanje sklepov, ki so bili sprejeti na sestankih, ko so obravnavali pismo predsednika Tita in IB ZKJ.

Finančna pomoč za izgradnjo drsališča v Kranju

Delavski svet podjetja je na predlog odbora z delitev sredstev skupne porabe odobril 120.000 N din pomoči za zgraditev drsališča v Kranju. Drsališče bo dostopno otrokom in odraslim za rekreacijo, športnikom pa za treninge in nastope. Za športne delavnosti v Kranju je v zadnjem času veliko premalo sredstev, zato je naša pomoč toliko bolj dobrodošla.

Neposredno odločanje

Tovarna avtopnevmatike je razpisala prosto delovno mesto de-

lovodje elektrovzdrževanja. Na razpis sta se prijavila dva kandidata, ki skoraj enako izpolnjujeta razpisne pogoje. Oba sta že vrsto let zaposlena v podjetju in oba sta družbeno politično aktivna. Ker je enega od njiju priporočila kadrovska služba in odbor za zaposlovanje in izobraževanje, se je drugi pritožil na delavski svet podjetja. Naš najvišji samoupravni organ je zadevo takole rešil: za kandidata se dokončno odločijo vzdrževalci v tovarni avtopnevmatike na sestankih delovnih skupin. Njihova odločitev bo dokončna in prav je tako. Naj delavci sami izberejo vodjo, ki jim bo po njihovem mnenju najbolj ustrejal. To je samoupravljanje!

predsednik MO

Na redni letni konferenci mladinske organizacije so za svojega predsednika soglasno izvolili Ernesta Mikoletiča, za sekretarja pa Darka Jenka.

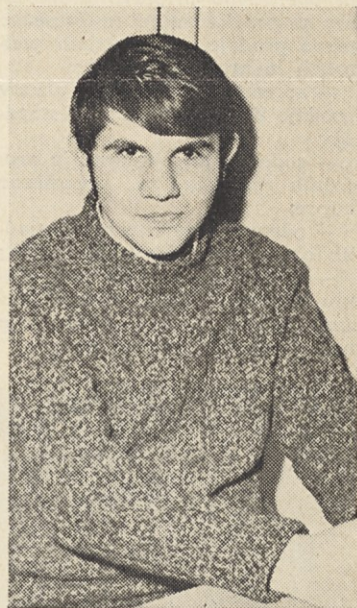
Predvsem mladi v Savi oba novoizvoljena dobro poznate, saj sta že doslej aktivno delala v mladinski organizaciji ali v športnih sekcijah.

Ernest Mikoletič je v Savi od 1964. leta in je izmenski delovodja v enoti tehnični izdelki.

Darko Jenko pa je redno zaposlen v Savi od lani na delovnem mestu predgrevalce zmesi I.

Novoizvoljenima naše čestitke in želje, da bi se skupaj z vsemi mladimi v Savi kar najbolj vključila v razreševanje vseh nalog pri uveljavljanju neposrednega samoupravljanja in seveda s tem tudi k še boljšim poslovnim uspehom Save.

J. S.

sekretar mladinske organizacije Sava

Takole so se postavile naše delavke na Vrhnikih, ko je naš Ivo »skočil« pogledat njihovo (najboljše) volišče

Zunanja organizacija prodaje

V enem od razgovorov o ustanavljanju TOZD je bilo postavljeno vprašanje, ali ne bi bilo utemeljeno, da tudi prodajna služba dobi tak položaj. Razprava o tem se bo nadaljevala v začetku prihodnjega leta. Prejšnja prodajna služba pa že dela v novi organizacijski obliki. Kako oz. kakšna je zunanja organizacija prodaje, smo se pogovarjali z BRANKOM MIKULIČEM, vodjo zunanje organizacije prodaje.

1. Organizacija zunanje organizacije prodaje

Zunanja organizacija prodaje (ZOP) je samostojni oddelček v sestavi strokovne službe marketing. Služba marketing je nastala ob novi organizaciji podjetja Sava, ki se uvaja od 1. 7. 1972. Ona je prevzela nekatere naloge prejšnje prodajne službe in sicer: raziskavo marketing, planiranje proizvodov, odnose z javnostjo ter del operativne prodaje, ki tvori oddelček ZOP. Drugi del nalog prejšnje prodajne službe, in sicer operativna prodaja, pa je prešla direktno na proizvodne TOZD, in sicer v tovarno avtopnevmatike in tovarno tehničnih izdelkov.

Cilj formiranja ZOP je bil ta, da se doseže koordinirano delovanje vseh dejavnikov na terenu oziroma zunaj podjetja, ki se ukvarjajo s prodajo.

V ZOP so vključeni naslednji dejavniki:

1. trgovska mreža,
2. komercialni predstavniki,
3. filialna skladišča,
4. konsignacijska skladišča.

Osnovna aktivnost ZOP je organizacija plasmaja proizvodov na domačem trgu, kjer delujejo: trgovska mreža, komercialni predstavniki, filialna in konsignacijska skladišča. Ta aktivnost bo v bodoče vodena skupno za obe tovarni, tako da bo zagotovljena organizacija plasmaja na domačem trgu.

Pred ZOP so postavljene naslednje naloge:

- v sodelovanju z raziskavo marketing, prodajo pri produktih in operativno pripravo proizvodnje pripravlja letne in mesečne plane prodaje po prodajnih področjih in prodajnih poteh;
- spremlja izvajanje planov prodaje ZOP in analizira odstopanja;

- sodeluje pri oblikovanju prodajnih pogojev za posamezne kupce;

- odgovarja za izterjavo zapadlih obveznosti od svojih kupcev;
- samostojno ali ob sodelovanju s prodajo TOZD obdeluje sedanje in potencialne kupce Save na posameznih področjih;

— skrbi za skladno delovanje vseh dejavnikov podjetja na določenem področju: vsa prizadevanja

Branko Mikulič, ekonomist, vodja zunanje organizacije prodaje

na posameznem področju morajo težiti k skupni intenzivni obdelavi področja in ne k zasledovanju ločenih interesov, npr. trgovska mreža, kom. predstavniki, filialna skladišča;

- zbira in pripravlja vsa potrebna informacijska sredstva o posameznih kupcih, proizvodih in cenah, konkurenci, prodajnih poteh itd. po navodilih raziskave marketinga.

Izhajajoč iz navedenih nalog, se je morala ZOP organizacijsko in kadrovsko pripraviti, da bi lahko te naloge opravljali v letu 1973. Najprej smo morali rešiti naslednja vprašanja:

2. Formiranje prodajnih področij

Teritorij SFRJ smo, upoštevajoč nekatere kriterije, razdelili na sedem prodajnih področij, in sicer:

1. SR Slovenija
2. SR Hrvatska (brez Dalmacije)
3. SR BiH
4. Dalmacija
5. SR Crna gora

6. SR Srbija

7. SR Makedonija

Za koordinirano delo vseh dejavnikov na določenem prodajnem področju odgovarja vodja prodajnega področja.

Zdaj imamo 12 lastnih prodajal in naslednjih mestih: Kranj, Koper, Maribor, Zagreb, Reka,

Osiijek, Split, Sarajevo, Titograd, Beograd, Niš in Skopje, 5 komercialnih predstavnikov ter dve filialni skladišči v Beogradu in Skopju.

3. Razdelitev kupcev Save med prodajo v TOZD in ZOP

Upoštevajoč postavljene kriterije, so vsi kupci razdeljeni med prodajo v TOZD in ZOP.

Vsaka prodaja odgovarja za svoje kupce predvsem:

- določanje prodajnih pogojev,
- sklepanje letnih pogodb, prevzem naročil in realizacija istih,
- izterjava zapadlih terjatev.

ZOP bo preko svojih komercialnih predstavnikov na področjih obdelalo vse kupce (ne glede na našo interno razdelitev. Toda vsaka prodaja odgovarja za prevzete obveznosti, predvsem za izterjavo zapadlih obveznosti pri svojih kupcih.

4. Plan prodaje

O rezultatih poslovanja ZOP v drugi polovici tega leta ne moremo govoriti, razen za trgovsko mrežo, ki ima svoj lastni obračun finančnega uspeha.

Rezultati poslovanja trgovske mreže v tem letu so več kot dobri. Plan prodaje je bil dosežen z indeksom 117. Delež trgovske mreže pri skupni prodaji je 12,4 %. Delež se je v letu 1972 napram 1971 delno zmanjšal zato, ker prodajalne prodajajo blago samo za gotovinske vplačila in delno kreditirajo samo solidne kupce.

Trgovska mreža je v prvih devetih mesecih ustvarila 4.900.000 ND dobička. Terjatve do kupcev so enake približno enomesečni prodaji.

Na enak način se bo obračunal finančni uspeh poslovanja oddelka ZOP v letu 1973. Plan prodaje ZOP bo cca 110.000.000 ND, kar predstavlja 25 % od skupnega plasmaja prodaje.

Ustvarjalni dobiček naj bi se v bodoče v večini investirali v razširitev plasmaja ZOP-a, predvsem za otvoritev novih prodajal in filialnih skladišč.

Kot je navedeno, je najbolj likvidna prodajna pot preko lastnih prodajal, ker na ta način najprej pridemo do denarja. Razen tega nas odpiranje lastnih prodajal in filialnih skladišč sili tudi vse večja konkurenca. Tako npr. Rekord Rakovica, da ne govorimo o Borovem, ki ima do sedaj 60 lastnih prodajal in skladišč po celi Jugoslaviji.

Pri nas je zaenkrat najlažje prodajati avtopnevmatiko, ker je večje povpraševanje kot ponudba. Pri prodaji tehničnega blaga pa je situacija nekoliko drugačna. Pri tehničnem blagu je ponudba večja. Prednost pri prodaji ima tisti proizvajalec, ki ima blago bli-

zu kupca in nudi prometno dobavo.

Mislim, da nova organizacija podjetja oziroma formiranje TOZD, omogoča, da se večji del čistega dohodka investira za otvo-

ritve novih prodajal in filialnih skladišč, kar je v skupnem interesu vseh TOZD oziroma podjetja kot celote.

Branko Mikulič, ekonomist

V Savi nič novega!?

Nekatere pripombe delavcev iz proizvodnje in strokovnih služb, da je informiranje v Savi slabo, nekonkretno, površno, premalo aktualno in podobno, so me navedle, da napišem sestanek o tem, kakšen je v Savi odnos do informiranja.

Teorija

Teorija... 55. člen statuta podjetja.

»Pravica in dolžnost delavca je, da je obveščen o izpolnjevanju gospodarskih načrtov, o materialnem in finančnem stanju podjetja ter o ostalih vprašanih poslovanja, ki imajo pomen za podjetje kot celoto, za delovno enoto ali za delavčev položaj; obenem pa je tudi sam dolžan obveščati o tem druge delavce in organe upravljanja.

Delavci lahko zahtevajo tudi informativni sestanek, ki se skliče tako, kot zbor delavcev delovne enote.

Na njem so vodje delovnih enot in strokovni delavci s področja, o katerem se razpravlja, dolžni pojasnjevati in odgovarjati na postavljena vprašanja.

... praksa!

Torej vsi zaposleni imate pravico biti informirani o delu kolektiva kot celote o vsem! Ta pravica je vaša in nihče vam je ne krati. Toda, prezrli ste, da ste dolžni pomagati pri informiranju. In ker to velikokrat prezrete tudi v praksi, pridemo do problema, ki ga tokrat obravnavamo — objektivno, strokovno, aktualno, hitro, celovito, preprosto itd. informiranje.

Da bi lahko zadovoljili vašim pravicam in zahtevam, bi bilo nujno potrebno vaše sodelovanje. Dejstvo, da delavci v posameznih delovnih enotah najbolj poznate problematiko okolja, v katerem živite, me vodi k ugotovitvi, da bi prav vi lahko bili tisti, ki bi informirali ostale člane kolektiva najbolj objektivno in celovito. Žal pa je le nekaj posameznikov, ki

nam radi občasno pripravijo kako informacijo. Neredko se zgodi, da za določeno informacijo beračimo, od vrat do vrat tudi nekaj mesecev. Pri vsem tem pa nam ne stojijo ob strani niti ljudje, ki nam bi po svoji dolžnosti in prepričanju morali dati podporo. Tolikokrat deklamiramo dejstvo, da je dobro informiranje pogoj za dobro samoupravno odločanje, naj bi enkrat za vselej obveljalo tudi v praksi. In kaj se resnično dogaja v praksi? Ne samo, da nas tisti, ki bi morali kaj prispevati pri tem informiranju, ne podpirajo dovolj, ampak raje načelno kritizirajo in nas uče, kako bi morali mi delati.

Sprejemamo vsakršno upravičeno kritiko in še raje konkretne predloge; a v istem trenutku zavračamo vse pavšalne ocene tistih, ki niso prispevali nič in nič bolj šega, kar objavljamo. V celoti se zavedamo odgovornosti, ki jo imamo do kolektiva; nismo pa čisto prepričani, da se je zavedajo tudi tisti, ki bi lahko bistveno prispevali k izboljšanju informiranja, pa tega hote ali ne hote nočejo. Glasilo Sava je tribuna našega dela, naših naporov in uspehov. Nobena skrivnost ni, da tiskamo glasila precej več kot nas je Savčanov, kajti berejo ga tudi drugi.

In kaj? Če pravimo, da je informiranje in informiranost naše ogledalo, pomeni, da nas tudi drugi lahko vidijo oziroma bi nas lahko videli. Tako pa žal mnogokrat še o sebi ne vemo vsega, kako bi šele drugi. Pa imamo kaj pokazati? Veliko!

Poglejte številko glasila, ki je pred vami!

Le nekateri izmed 2800 zaposlenih so izpolnili svojo dolžnost. Nastala je številka, ki jo boste, vsaj upam, z veseljem prebrali. In če bi bili še drugi pripravljeni sodelovati, bi bila vsaka številka polna zanimivosti.

Jereb Janez

»Na Vrhnikih zahtevamo boljše informiranje«, so rekli delavci. Prav imajo in naredili bomo.

Konferenca mladine

(Nadaljevanje s 3. strani)

šel mimo nje in da mora o vsakem problemu MO dati svoje mišljenje. Izrazil je tudi željo, da bi se število mladih v ZK povečalo.

Ob koncu razprave je predstavnik koordinacijskega odbora gumarških podjetij pozdravil mlade Savčane in bodočemu vodstvu MO zaželel uspešno delo.

Za novega predsednika je bil izvoljen ERNEST MIKOLETIČ. Novi sekretar pa je DARKO JENKO. Izvoljeni so bili tudi predsedniki komisij:

— kadrovsko-organizacijske komisije — Gantar Zvone,

— kulturne komisije — Logar

Zdenka,

— komisije za informiranje — Valenčič Andrej,

— komisije za šport in rekreacijo — Zrinski Stefan,

— komisije za sodelovanje s študentsko mladino — Tomšič Marko,

— komisije za sodelovanje z ostalimi mladinskimi organizacijami: Mraz Lado,

— komisije za splošni ljudski odpor — Ravnikar Uroš,

— blagajničarka — Konjar Magda.

Sklepe s konference bomo objavili drugič. Valenčič Andrej

V kranjski trgovini Sava

O računalniku

Pravkar minevajo tri leta, odkar je naše podjetje pričelo s prvimi obdelavami na elektronskem računalniku. Verjetno so redki, ki ne vedo, da smo si ta tri leta delili računalnik s še štirimi podjetji v Škofji Loki. Ta odločitev nam je omogočila, da smo z najmanjšimi stroški usposobili ekipo strokovnjakov, ki zna delati z računalnikom ter seznanili veliko število delavcev v podjetju z možnostmi, ki nam jih le-ta omogoča.

še razpoloženje nekaterih delavcev, ki so pri svojem delu uporabljali rezultate obdelav.

Samoupravni organi podjetja so se zato že konec lanskega leta odločili, da je nujno realizirati 2. fazo uvajanja elektronske obdelave podatkov v naše podjetje. Zato je nujno potrebno vzeti v najem ustrezen računalnik ter zanj zgraditi v kompleksu nove upravne zgradbe primeren prostor.

najem, ne pa za nakup, ker nam tak aranžma omogoča vsak čas zamenjati katerikoli del ali cel računalniški sistem z boljšimi in novejšimi.

Seveda se nam postavi takoj naslednje vprašanje. Ali se nam je taka investicija izplačala? Je, in to iz dveh razlogov:

1. Obseg, hitrost in kvaliteta informacij nam omogočajo sprejemati boljše odločitve, ki pomenijo velik prihranek sredstev;

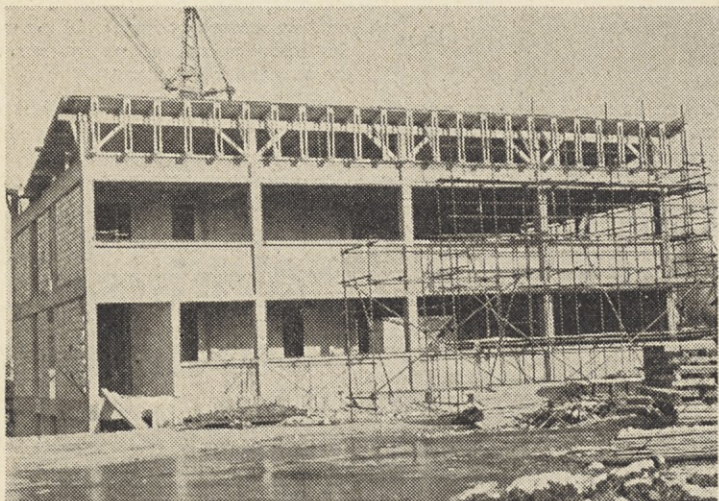
2. Kljub temu, da v Savi ni še niti eden delavec izgubil dela zaradi uvajanja računalnika v naše

poslovanje, je dejstvo, da je zaposlovanje novih delavcev na področjih, kjer dela računalnik, bistveno omejeno. Seveda pomeni tudi to velik prihranek.

Že od nekdaj velja, da ne more nihče s slabim materialom narediti dobrih izdelkov. To velja tudi pri elektronski obdelavi podatkov, kjer pod materialom razumemo vhodne podatke, ki jih računalnik preračunava v rezultate, ki jih kasneje uporabljamo pri svojem delu. Ti vhodni podatki pa nastajajo na različnih delovnih mestih po vsej tovarni in ni daleč čas, ko bo vsak delavec v Savi na nek način posredoval računalniku podatke iz svojega delovnega področja. Zato je izredno pomembno, da bodo ti podatki točni in predani v točno določenem času, ker

bodo potem tudi izračuni računalnika lahko točni. Ker pa se pri delu ljudi lahko vedno vrine napaka (kot izjema ne pa pravilo), so v takih izjemnih primerih tudi izračuni računalnika nepravilni. Zelo malo razsodnosti pokažejo tisti, ki za ugotavljanje nepravilnosti takoj obsodijo delavce, ki delajo neposredno z računalnikom. Izkušnje so pokazale, da se najmanj 95% vseh napak zgodi zaradi napačnih ali nepravočasno posredovanih podatkov oziroma dokumentov. Zato si bomo morali vsi skupaj v prihodnje še bolj prizadevati, da bomo svoje delo opravili tako, kot smo se dogovorili in to napisali v tehnološki, samoupravni in organizacijski dokumentaciji.

Slavko Mihelič

Takole bo izgledala zgradba računskega centra

Danes lahko ugotovimo, da so bila ta tri leta izredno plodna, saj smo v podjetju pripravili za računalnik številne obdelave, katerih rezultati so postali na različnih področjih nujno potrebni. Pri tem je treba poudariti, da to ni samo rezultat dela organizatorjev in programerjev v službi informacijskih sistemov, temveč skupnih prizadevanj številnih delavcev iz različnih delovnih področij.

Ob koncu lanskega leta, še posebej pa v letošnjem letu, se je pokazalo to, kar smo pričakovali. Želja po različnih novih obdelavah je bilo več in več, tako da je »mali« računalnik še komaj zmogel delo. Zato dela računalnik le-tos 24 ur na dan, sedem dni na teden. Seveda v takih pogojih nismo mogli računati več na kakršnekoli nove obdelave, saj se nam je začelo zatikati še celo pri starih. Dogaja se nam, da smo z nekaterimi obdelavami v zamudi dan, dva ali pa še več. Zaradi preobremenjenosti operatorjev na računalniku so se zgodile tudi napake, kar vse je vplivalo na slab-

Po pogodbi mora biti prostor, v katerega bomo računalnik instalirali, dokončan do konca letošnjega leta. Vse kaže, da izvajalci kljub izredno kratkim rokom ne bodo kasnili.

Takoj ko bo mogoče, bodo strokovnjaki v ta prostor instalirali računalniški sistem IBM 370/135. Trenutno je sistem 370/135 zadnji dosežek na področju elektronike. Za tiste, ki vedo o računalniških sistemih že nekaj več, naj pove-

mo, da bo obsegal:

- centralno enoto z 96 K in možnostjo razširitve do 256 K,
- tri diskovne enote z diski kapacitete 30 mio bytov,
- dvojno tračno enoto,
- čitalec kartic,
- luknjalec kartic,
- pisalno napravo, ki piše 1100 vrstic v minuti.

Kot smo že omenili, bomo imeli računalnik v najemu, za kar bomo plačali mesečno cca 13.000 \$ (22 S milijonov din). V tej najemnini je vračunano tudi kompletno vzdrževanje.

Kot številna podjetja po celem svetu, smo se tudi mi odločili za

Jesensko zimsko akcija »Varnost prometa...«

(Nadaljevanje z 8. strani)

3. Vozne razmere se v zimskih pogojih lahko izredno hitro spremenijo, zato lahko presenetijo voznika na poti.

Zato je pri nas zimsko oprema potrebna le na določenih področjih oziroma cestnih odsekih. Glede na to je nesmiselno od voznikov zahtevati zimsko opremo tudi v primeru, če ti vozniki vozijo izključno v razmerah, ko zimska oprema ni potrebna (npr. od voznika, ki vozi le v Kopru ali Ljubljani). Pač pa je potrebna oprema voznikom, ki v neugodnih vremenskih in voznih okoliščinah vozijo na področju oziroma odseku ceste, kjer so take razmere. V takih razmerah je dolžnost miličnikov pri kontroli in urejanju prometa, da začasno, dokler se vojni pogoji ne izboljšajo, izločijo vsa vozila, ki nimajo take opreme, kot je predpisano.

Iz navedenega sledi, da zimska oprema sicer ni zakonsko predpisana, vendar miličnik lahko, če voznik opreme nima, sklepa, da vozilo ne bo sposobno glede na snežne in druge razmere prevoziti določen cestni odsek ali določene področja. Zato je voznik dolžan skrbeti za tako opremo, da bo vozilo sposobno za varno zimsko vožnjo.

Se nekaj pojasnil v zvezi s samo opremo vozil:

— Kjer je možnost izbire med različnimi vrstami zimske opreme za določeno vrsto vozil, je ta oprema naštetá tako, da je na prvem mestu naštetá najbolj primerna oprema, sledijo pa manj priporočljive variante.

— Vozniki osebnih avtomobilov, opremljenih z ježevkami, ki prekorajajo 100 km/h, se kaznujejo po 7. točki 177. člena TZVCP, ker hitrosti vozila niso prilagodili pogojem, ki jih narekuje vozilo. Ježevke namreč na suhi cesti povzročajo podaljšanje zavorne poti in še nekatere druge negativne pojave, ki vplivajo na varnost prometa.

— Miličniki izločajo iz prometa vozila, ki nimajo zimske opreme na mestih in v času, ko to zahtevajo posebni zimski pogoji, v skladu s 167. členom TZVCP. Ta vozila ne smejo nadaljevati vožnje, dokler taki pogoji, zaradi katerih je bila zimska oprema zahtevana, ne prenehajo. Če pa razmere dopuščajo, se jim mora omogočiti vrnitev v smer, iz katere so prišli.

Vožnja v zimskih pogojih — oprema motornih vozil

1. Vozne razmere v zimskih pogojih:

Upoštevati je treba:

a) da so vozne razmere v zimskih pogojih na posameznih področjih SR Slovenije različne;

b) da so prav tako različne tudi vozne razmere na posameznih cestah in celo na posameznih odsekih iste ceste;

c) da so vozne razmere v zimskih pogojih vožnje odvisne od vremenskih prilik in končno,

d) odvisne tudi od vzdrževanja cest (načina pluzenja, posipanja ob poledici itd.).

2. Dolžnost voznikov motornih vozil

Voznik motornega vozila je dolžan skrbeti za to, da je motorno vozilo, ki ga opravlja, opremljeno tako, da ustreza varnim pogojem vožnje in pri opremljenosti vozila upošteva za posamezne vrste motornih vozil določeno opremo.

3. Šteje se, da so osebni avtomobili opremljeni za vožnjo v zimskih pogojih, če imajo:

a) gume M + S (blato in sneg) s spajki na vseh kolesih, ali

b) gume s protektiranim zimskim profilom s spajki na vseh štirih kolesih, ali

c) gume M + S (blato in sneg) na pogonskih kolesih, ali

d) gume s protektiranim zimskim profilom na pogonskih kolesih, ali

e) gume s celoletnim profilom — radialne in verige za pogonska kolesa, ali

f) gume z letnim profilom in verige za pogonska kolesa.

OPOMBA:

— vozniki osebnih avtomobilov, ki vozijo z gumami, naštetimi pod a in b, morajo hitrost vožnje prilagoditi pogojem, ki jih je predpisala tovarna ter ne smejo preseči hitrosti 100 km/h;

— verige so v zimskem času del obvezne opreme za osebne avtomobile, ki so opremljeni z gumami, navedenimi pod točko e in f;

— namestitev verig na pogonska kolesa je obvezna le v najbolj neugodnih zimskih razmerah, ko je pričakovati, da voznik z vozilom glede na stanje vozišča ne bo mogel prevoziti določenega odseka ceste.

4. V skladu z navodili službe bodo miličniki v zimskih pogojih vožnje pri nadzoru cestnega prometa ocenjevali, če so vozila glede na zimske pogoje vožnje ustrezno opremljena in bodo v skladu z navodili službe ukrepali.

5. Oprema motornih vozil, kot je predpisana zgoraj, velja za SRS za zimsko sezono 1972/73.

Naj končam z željo, da bomo z upoštevanjem teh napotkov zmanjšali število prometnih nesreč v tem letnem obdobju.

Kump Drago

Slavko Mihelič, dipl. ekonomist, direktor SIS

Kdor ima na svojem »konjičku« slabo obutev, naj pride kar v savsko trgovino

Šola za samoupravljanje

V dnevnem časopisju smo lahko v zadnjih letih večkrat prebrali o tehno­kratsko menežerskem načinu vodenja podjetja. Poglejmo, kaj v resnici to pomeni.

tehnokracija -e ž

Osnovni pomen tega izraza izvira iz grščine; tehne pomeni spret­nost. Drugi del besede prav tako izvira iz grščine:

Npr.:

— kracija -e ž

demokracija -e ž

— krat -a m

demokrat -a m

— kratičen -čna, -v

demokratičen -čna, -čno

V vseh teh sestavljan­kah ima drugi del besede osnovo v grški besedi kratein — vladati.

Tako je tudi v sestavljan­kah: tehnokracija, tehno­krat, aristokracija, aristokrat.

Beseda tehnokracija pa ima danes v naši družbeni ureditvi še malce drugačen odtенок, skoraj slabšalen pomen. Poglejmo!

tehnokracija -e ž »gospodstvo tehnike, nauk in gibanje, ki skuša rešiti protislovja kapitalistične družbe z načrtno organizacijo gos­podarstva pod vodstvom inženirjev in tehnikov«. Nauk je utemeljil ameriški inženir Scott leta 1920.

tehnokrat -a m

privrženec tehnokracije
menežer -ja m

Angleži so izraz manager dobili iz francoščine, kjer ménager po­meni voditi, upravljati. Slovenci pa smo ga prevzeli od Angležev z nespremenjenim pomenom. Menežer je tisti, kdor vodi gospodarske, organizacijske in druge posle, je torej poslovodja, tehnični vodja, ravnatelj (ustanove, podjetja...); režiser; prireditelj športne, umet­niške ipd. prireditve.

V našem časopisju zasledimo to besedo v razgovorih z mnogimi pevci, ki da imajo menažerje — ti organizirajo pevcem nastope in urejajo njihove denarne zadeve (honorarje).

menežerski -a, -o

Ta pridevnik imamo v slovenščini predvsem v besedni zvezi me­nežerska bolezen, kar je bolezenska reakcija telesa (srčne bolezni, bolezni krvnega obtoka) pri ljudeh, ki so preobremenjeni z odgo­vornimi funkcijami.

Že sam besedni poudarek menežer, menežerski kaže, da je to tujka. Za slovenski jezik je popolnoma tuje, da bi bila večzložna beseda kratko poudarjena na prvem zlogu.

Menim, da besedna zveza tehno­kratsko menežerski način vodenja ni najbolj posrečena, saj obe besedi (tehno­kratski, menežerski) vse­bujeta pomen vodenja, obe imata dodaten, slabšalen pomen, ker označujeta lastnost kapitalizma moderne dobe, težnjo po čimvečjem dobičku za vsako ceno.

V slovenščini take besedne zveze pomenijo gostobesednost.

volontér -ja m

Latinsko voluntarius — prostovoljen je dalo v francoščini volontaire — prostovoljec. Tako je tudi v slovenščini, vendar ima beseda še en pomen:

1. prostovoljec (v vojni službi),

2. pripravnik, kdor brezplačno opravlja kako službo, da si pridobi potrebno prakso.

operacionalizacija -e ž

Jedro besede izhaja iz novolatinskega operativus in beseda opera­tiven pomeni sloneč na operaciji (operativno zdravljenje); delujoč, dejaven; ki neposredno, praktično izvaja ali vodi kako delo (operativno vodstvo, operativna armada); deloven, namenjen za akcijo (operativni načrt).

In operacionalizacija?

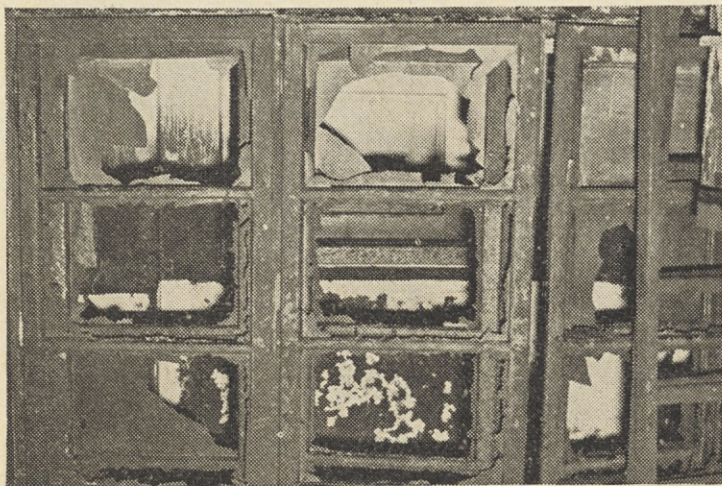
V besedilu predloga samoupravnega sporazuma beremo v 9. členu (drugi odstavek):

Pri operacionalizaciji posameznih nalog s področij organizacije dela, načrtovanja, kadrovanja, delitve..., so pristojni samoupravni organi del organiziranega poslovnega procesa (določanje osnovnih konceptov poslovne politike, izvršitvene odločitve družbenoekonom­skega pomena in nadzor nad uresničevanjem), ki so vanj vključeni kot družbeni elementi za smotrno in gospodarsko odločanje.

(citāt)

V tem primeru ima beseda operacionalizacija pomen uresničevanja.

Zinka Pivk

20 milijonov za malomarnost

Zaradi velike malomarnosti in zato, ker samo eden ni upošteval varnostnih navodil, je 13. decem­bra, nekaj minut po polnoči, na­stal požar, pri katerem bi se sko-

raj ponesrečila gasilec in naš de­zavek. Predvsem to, da o dvanajset milijonski škodi ne govorimo.

Več o tem v eni naslednjih šte­vilki glasila.

Pišem se Darko Kristan in služim vojaški rok v Smederevski Palanki. Predno sem odšel k vojakom, sem delal v valjarni. Završil sem gumarsko šolo in sem delal kot mešalec. Sedaj sem pri vojaki­h že več kot osem mesecev. Ves ta čas dobivam vaš časopis SAVA, in v njem preberem vse. Za to uslugo se vam pristrčno zahvaljujem. Če ne bi imel časopisa, ne bi vedel, kaj se dogaja v tovarni in kaj je novega. Pisal bi vam rad, kako se imam. Veste, čisto nič slabo ni v vojski, samo dogčas mi je po domu. Zelo težko čakam, kdaj bom spet začel delati v valjarni. No, upam, da bo teh sedem mesecev hitro minilo.

Prosim pozdravite vse moje sodelavce iz valjarne, še posebno pa vodstvo delovne enote.

Lep pozdrav vam pošilja

Dare

Spoštovani!

Ob koncu leta se vam zopet oglašam in vas prav lepo pozdravljam. Po glasilu, katerega dosti redno prejemam, vidim, da bo leto ekonomsko precej uspešno. Tega sem vesel.

Do kraja vojaškega roka mi je ostalo malo manj kot 5 mesecev. Čas mi dosedaj precej hitro mineva. Hladno še ni. Če bo šlo tako naprej, bom kar dobro preživel zimo. Kako bo, pa bomo še videli. Dela v vojski nikoli ne zmanjka. Zato tudi pri nas ni prav dosti časa za lenarjenje. Upam, da vas bom po novem letu obiskal.

Vsem sodelavcem, posebno pa še delavcem v mehanični delavnici, želim srečo in mnogo lepih delovnih uspehov v letu 1973.

Zvone Jeruc

V. P. 2537/2

57222 Zemunik SRH

Ceprav sem že štiri mesece pri vojaki­h, se v podjetju še nisem oglasil. Sedaj pa sem se že privadil na novo okolje in sem se odločil, da vam napišem, kako živimo tukaj.

Vojni rok služim v Kraljevu, ki je zelo prijazno, razvijajoče industrijsko mesto. Najprej mi je bilo težko, da sem zapustil Kranj in podjetje, a mlad človek se hitro privadi na novo okolje.

Že po treh mesecih sem šel v prekomando iz nastavne čete v tehnični vod. Tu imamo dela čez glavo, saj je to inženjerjski bata­ljon, ki ima veliko strojev, ki jih je treba čez zimo pripraviti za delo, ki ga bodo opravljali na terenu. Še najteže mi je bilo privaditi se na hrano, ki je seveda precej drugačna od domače. Kot vsi vojaki, imam le težave z denarjem, ki jih vojak nima v izobilju.

Prosim vas tudi, da mi redno pošiljate naš list SAVA, saj mi bo to pomenilo stik s podjetjem in tovariši, s katerimi sem delal v avtopnevmatikarni.

Pozdravljam ves kolektiv, tovariše iz avtopnevmatikarne in želim srečno in delovnih uspehov polno novo leto.

Tovariški pozdrav — vojak

Lužar Stane

VP 2202/5

32002 KRALJEVO

Že drugič se vam javljam iz Banja Luke. Rad bi videl, da mi pošiljate časopis, zanima me, kaj je novega v podjetju. Pozdravljam tudi sodelavce na dublirnem stroju in avtopnevmatikarni. Lep pozdrav od sodelavca

Ozmeč Stefan

V. P. 2240/7

78002 Banja Luka

Spoštovani sodelavci!

Pozdravljam vas iz svečanega Bihaca, kjer je te dni vse praznično ob obletnici 1. zasedanja AVNOJ-a. Nahajam se na odsluženju vojaškega roka in bi želel pozdraviti prek lista »SAVA« vse sodelavce, posebno iz avtopnevmatike. Obenem čestitam za dan republike!

Zver Jože

V. P. 1639/6

77002 Bihac

Oglašam se vam drugič iz Banja Luke, najprej se vam lepo zahvaljujem za časopis, ki ga redno do­bivam. Sedaj vsaj približno vem, kaj vse se dogaja v tovarni. Prve težke dneve sem že pretrpel. Fi­zičnega napora ni, samo predavanj in praktičnega dela na tankih ima­mo precej. Popoldne pa je obvezno učenje. Moja »obuka« traja sa­mo 3 mesece, konec januarja grem v prekomando. Dnevi pa še kar hitro tečejo. Samo toži se mi po domu in tovarni. Na koncu pa želim vsemu kolektivu ter tov. uredniku mnogo delovnih uspe­hov. Obenem pa še lepo pozdrav­ljam vse sodelavce na potniški in tovarni konfekciji, posebno pa še izmeno, kjer je delovodja Ciril Dominko.

Vaš sodelavec Benedik Marjan

V. P. 6565/5 VE-4 78002

Banja Luka

Spoštovani!

Sprejmite prav lepe pozdrave od vojaka Alojza Čebaška. Služim vojaški rok v Karlovcu, želim si, da bi kmalu prišel v svoj rojstni kraj in začel z lepim, novim življenjem. Pretekli teden sem kupoval civilno obleko, ker bodo ti

dnevi, kar jih je še ostalo, kar hi­tro minili. Verjamete ali ne, zadnji dnevi so najtežji od vseh ti­stih, kar jih je že preteklo. Vseh dni je še 23, tako da sedaj že lahk­o mislim na odhod. Pošiljam vam sliko, in bi bil vesel, če bi jo objavili v glasilu. Lepe pozdrave prejmite tudi sodelavci v avto­pnevmatikarni.

Čebašek Lojze

V. p. 2805/5

47002 Karlovac — Hrv.

Mar je res treba...?

Letošnje leto je bilo za večino nas (razen socialno diferencira­nih) dokaj naporno. Tako in tako. Res pa je tudi, da nismo tega naj­bolj mirno prenesli: v glavnem vse pregodrnjamo. Ničesar nam ni več prav, z ničemer nismo več zadovoljni.

V pogovoru mi je B. S. dejal: »Za mnoge v Savi je bolj po­membna prevrnjena kanta na dvo­rišču kot velikanski objekt nove avtopnevmatikarne!«

Res je, preprosto se preobčut­ljivo ustavljamo ob majhnih re­čeh (da ne rečem ob malenkostih) namesto, da bi se bolj ozrli okrog sebe. Pa, žal, to ne velja samo v podjetju.

Mar res ne bi mogli strpneje gledati na naš razvoj. Lahko smo bolj ponosni na naše uspehe.

J. Š.

SAVA, glasilo delovne skup­nosti industrije gumijevih, usnjenih in kemičnih izdelkov izdaja uredniški odbor. Glasilo izhaja štirinajstredno, glavni in odgovorni urednik Jože Štular. Naslov uredni­štva: Kranj, Škofjeloška 6, telefon 22-521, interno 282. Tisk in klišaji ČP Gorenjski tisk Kranj.

v eni minuti

Vremenska napoved za mesec januar

Začetek meseca bo v znamenju izmučenosti, otopelosti in povrnit­ve moči. Hladne frontalne motnje v želodcu bodo zahtevale korišče­nje dopustov. Novoletni »na zdravje« vas lahko spravi ob dober glas in povzroči nepričakovano zamrznitev v družinskem proraču­nu. K sreči bo proti sredini mese­ca pričel dotekati enodnevnih topli val, imenovan »colnga«, ki pa ne bo bistveno vplival na spremem­be v odplačilu dolgov.

Temperatura se bo do konca meseca zopet dvignila na nivo sla­be volje in stiskanja. Zjutraj in čez dan bo v denarnici nizka ob­lačnost z meglo.

Arhivski kotiček

Uvodni članek, objavljen v 20. številki, nam je orisal le del po­dročij, ki jih obravnava arhivisti­ka. Zato bi danes dopolnil tisto, o čemer smo že pisali.

Mnogi, posebno starejši člani kolektiva, ki so videli že več pod­jetij, so verjetno opazili pri svo­jih obiskih, da je posebno v za­hodnih deželah način arhiviranja popolnoma drugačen kot je pri nas. S tem ne mislim samo na našo tovarno, marveč na vsa podjetja ali pa tudi ustanove v Jugosla­viji. V hitrih letih razvoja je bilo nemogoče gledati ali paziti na vsa področja, pa smo tako razvijali le večjo produktivnost, na nujno spremljajoče veje pa smo pozabi­li. Ena izmed takih vej je tudi arhivistika. Občutek v ljudeh, da morajo nekaj shranjevati, je star že kot človeštvo samo. Tudi vsak posameznik ima marsikdaj spravl­jene stare račune ali kaj drugega, ker si misli, da mu bodo še kdaj prav prišli. So pa dokumenti, ki jih moramo imeti celo življenje. Nekatere rabimo le desetkrat v petdesetih letih ali celo samo en­krat, nekatere večkrat. Vemo le, da jih moramo imeti, ne glede nato, ali jih bomo rabili ali pa ne.

V podjetju je takih dokumentov seveda ogromno. Do sedaj je bila le navada, da smo jih odložili kot v skladišče. Tako je celo 60–70 % gradiva spravljenega v zabojih, ki bi lahko čakali desetletja, da se jih kdo usmili. Okrog 500 zabojev materiala, ki čaka, da ga kdo pre­gleda, pa tudi ni malo. Vse je treba odpreti, pregledati natančno, kaj je v njih in šele nato lo­čiti, kaj bi lahko prišlo še v po­štev in kaj ne. Na ta način izloči­mo veliko papirja in nekaj malega ostaja kot pomemben material ali pa kot material zgodovinskega pomena za podjetje. Nato šele na­stopi arhivar, ki s prebiranjem in zlaganjem uredi te tako, da bo­do dostopni. Poleg tega pa je tre­ba spraviti v dostopno obliko tudi material, ki nastaja sproti.

Moderna oprema arhiva je se­veda izredno draga in nekaj časa bo seveda le želja podjetja, da jo nabavi. Posebno oddelki, kjer do­kumentacija nastaja stalno in ima tekoč in trajen pomen (služba in­formac. sistemov, razvojno tehn. institut itd.) bi res morali imeti najmoderneje pripomočke za ar­hiviranje. Vse kaže, da bo to de­loma uspelo, saj bo nov računski center že imel sodobno arhivarsko opremo. Izkušnje in delo z njo pa bo pokazalo, da je tudi ostali del arhiva le pomemben za podjetje in da bo arhiv moral postati, kot drugod v svetu, zbirni center po­datkov. Z malo truda bomo to lahko dosegli v nekaj letih, le do­povedati in seveda dokazati mo­ramo, da je to res.

Arhivar